

Rada
Európskej únie

V Bruseli 21. marca 2022
(OR. en)

7371/22

COPS 130	PROCIV 36
POLMIL 72	ESPACE 27
EUMC 95	POLMAR 26
CSDP/PSDC 155	MARE 24
CFSP/PESC 394	COMAR 23
CIVCOM 50	COMPET 165
RELEX 373	IND 77
JAI 371	RECH 144
HYBRID 27	COTER 79
DISINFO 24	POLGEN 41
CYBER 87	CSC 111

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od: Generálny sekretariát Rady

Komu: Delegácie

Predmet: Strategický kompas pre bezpečnosť a obranu – za Európsku úniu, ktorá chráni svojich občanov, hodnoty a záujmy a prispieva k medzinárodnému mieru a bezpečnosti

Delegáciám v prílohe zasielame Strategický kompas pre bezpečnosť a obranu – za Európsku úniu, ktorá chráni svojich občanov, hodnoty a záujmy a prispieva k medzinárodnému mieru a bezpečnosti, ako ho schválila Rada na svojom zasadnutí 21. marca 2022.

Strategický kompas pre bezpečnosť a obranu

za Európsku úniu, ktorá chráni svojich občanov, hodnoty a záujmy a prispieva k medzinárodnému mieru a bezpečnosti

STRUČNÝ SÚHRN

Návrat vojny v Európe, ktorú priniesla neodôvodnená a nevyprovokovaná agresia Ruska proti Ukrajine, ako aj veľké geopolitické zmeny sú výzvou pre našu schopnosť presadzovať našu víziu a brániť naše záujmy. Žijeme v časoch strategického súperenia a komplexných bezpečnostných hrozieb. Vidíme, že v našom susedstve i za jeho hranicami sa posilňuje vojenská prítomnosť a pribúdajú konflikty, agresie a zdroje nestability, čo vedie k veľkému ľudskému utrpeniu a vysídľovaniu. Hybridné hrozby sú čoraz častejšie a závažnejšie. Vzájomná závislosť je čoraz viac konfrontačná a mäkká moc sa používa ako zbraň: vakcíny, dáta a technologické normy, to všetko sú nástroje politického súperenia. Prístup k šírym moriam, kozmickému priestoru a digitálnej sfére je čoraz viac spochybňovaný. Čoraz častejšie čelíme pokusom o hospodársky a energetický nátlak. Konflikty a nestabilitu okrem toho často vyostruje zmena klímy, ktorá znásobuje hrozby.

Európska únia je jednotnejšia ako kedykoľvek predtým. Sme odhodlaní brániť európsky bezpečnostný poriadok. Zvrchovanosť, územná celistvosť a nezávislosť v rámci medzinárodne uznaných hraníc by sa mali plne rešpektovať. Tým, že podporujeme Ukrajinu, ktorá čelí vojenskej agresii Ruska, preukazujeme **spolu s našimi partnermi bezprecedentné odhodlanie obnoviť mier v Európe**. Silnejšia a spôsobilejšia EÚ v oblasti bezpečnosti a obrany pozitívne prispeje ku globálnej a transatlantickej bezpečnosti a bude dopĺňať NATO, ktoré zostáva základom kolektívnej obrany jeho členov. Transatlantické vzťahy a spolupráca medzi EÚ a NATO sú pri plnom dodržiavaní zásad stanovených v zmluvách a zásad dohodnutých Európskou radou vrátane zásad inkluzívnosti, reciprocity a rozhodovacej autonómie EÚ kľúčom k našej celkovej bezpečnosti. EÚ opätovne potvrdzuje svoj zámer zintenzívniť podporu globálneho poriadku založeného na pravidlách, ktorého jadrom je Organizácia Spojených národov. Posilní aj svoje strategické partnerstvo s NATO a zintenzívni spoluprácu s regionálnymi partnermi vrátane OBSE, AÚ a ASEAN-u.

Agresívnejšie bezpečnostné prostredie si vyžaduje, aby sme spravili obrovský krok vpred a zvýšili našu schopnosť a ochotu konať, posilnili našu odolnosť a zabezpečili solidaritu a vzájomnú pomoc. Solidarita medzi členskými štátmi sa odráža v článku 42 ods. 7 ZEÚ. EÚ musí zvýšiť svoju prítomnosť, účinnosť a zviditeľnenie vo svojom susedstve a na globálnej scéne prostredníctvom spoločného úsilia a investícií. Ak budeme postupovať strategicky, môžeme spolu ovplyvniť, ako sa bude formovať budúcnosť v globálnom meradle. Musíme konať ako silný a súdržný politický aktér s cieľom presadzovať hodnoty a zásady, o ktoré sa opierajú naše demokracie, prebrať väčšiu zodpovednosť za bezpečnosť Európy a jej občanov a spolu s partnermi podporovať medzinárodný mier a bezpečnosť, ako aj ľudskú bezpečnosť, uznávajúc pri tom osobitný charakter bezpečnostnej a obrannej politiky niektorých členských štátov.

Strategický kompas predstavuje vysokú úroveň ambícií nášho programu v oblasti bezpečnosti a obrany, keďže:

1. poskytuje **spoločné posúdenie nášho strategického prostredia**, hrozieb a výziev, ktorým čelíme, a ich dôsledkov pre EÚ;
2. prináša **väčšiu súdržnosť a spoločnú víziu** pre už prebiehajúce činnosti v oblasti bezpečnosti a obrany;
3. stanovuje **nové spôsoby a prostriedky** na zlepšenie našej kolektívnej schopnosti brániť bezpečnosť našich občanov a občianok a našej Únie;
4. určuje **jasné ciele a míľniky** na meranie dosiahnutého pokroku.

Na tento účel sa zaväzujeme, že budeme vykonávať tieto konkrétne prioritné činnosti v štyroch oblastiach:

AKTIVITA

Vždy, keď vypukne kríza, musíme byť schopní **konať rýchlo a rázne**, s partnermi, ak je to možné, a samostatne, ak je to potrebné. Na tento účel:

1. **Posilníme naše civilné a vojenské misie a operácie SBOP** tým, že sa im udelia silnejšie a flexibilnejšie mandáty, podporí sa **rýchly a pružnejší rozhodovací proces** a zabezpečí sa väčšia **finančná solidarita**, a zároveň sa podporí úzka spolupráca s *ad hoc* misiami a operáciami pod európskym vedením. Posilníme našu **civilnú SBOP** prostredníctvom nového paktu, ktorý umožní rýchlejšie nasadenie, a to aj v zložitých prostrediach;
2. Vytvoríme **kapacitu rýchleho nasadenia EÚ**, ktorá nám umožní rýchlo nasadiť až 5 000 vojakov v obmedzujúcich prostrediach v rámci rôznych typov kríz;
3. Posilníme naše **štruktúry velenia a riadenia**, najmä útvary pre plánovanie a vedenie vojenských operácií, a zvýšime našu pripravenosť a spoluprácu prostredníctvom zvýšenia **vojenskej mobility a pravidelných taktických cvičení**, zameraných najmä na kapacitu rýchleho nasadenia.

BEZPEČNOSŤ

Potrebuje **posilniť našu schopnosť predvídať hrozby**, zaručiť **bezpečný prístup** ku strategickým doménam a **chrániť našich občanov**. Na tento účel:

4. posilníme naše **spravodajské kapacity**, ako je rámec jednotnej kapacity EÚ na analýzu spravodajských informácií (SIAC) s cieľom zlepšiť naše situačné povedomie a strategický výhľad;
5. vytvoríme **súbor hybridných nástrojov EÚ**, ktorý by spájal rôzne nástroje umožňujúce odhaliť širokú škálu hybridných hrozieb a reagovať na ne. V tejto súvislosti vypracujeme špecializovaný súbor nástrojov na riešenie **manipulácie s informáciami a zasahovania zo zahraničia**;
6. ďalej budeme rozvíjať **politický rámec EÚ pre kybernetickú obranu** s cieľom lepšie sa pripraviť a reagovať na kybernetické útoky; posilníme naše činnosti v námornej, vzdušnej a kozmickej doméne, a to najmä rozšírením **koordinovanej námornej prítomnosti** na ďalšie oblasti, počnúc indicko-tichomorským regiónom, a vypracovaním **stratégie EÚ v oblasti kozmického priestoru pre bezpečnosť a obranu**.

INVESTÍCIE

Musíme viac a lepšie investovať do **spôsobilostí a inovatívnych technológií**, vyplniť strategické medzery a **znižit' technologickú a priemyselnú závislosť**. Na tento účel:

7. **budeme efektívnejšie vynakladať viac finančných prostriedkov na obranu a zlepšíme náš rozvoj a plánovanie spôsobilostí** s cieľom lepšie zvládať operačné skutočnosti a nové hrozby a výzvy;
8. budeme hľadať spoločné riešenia na vytvorenie potrebných **strategických poskytovateľov** pre naše misie a operácie, ako aj **spôsobilostí novej generácie vo všetkých operačných doménach**, ako sú špičkové námorné platformy, vzdušné bojové systémy novej generácie (FCAS), vesmírne spôsobilosti a hlavné bojové tanky;
9. v plnej miere využijeme stálu štruktúrovanú spoluprácu a Európsky obranný fond s cieľom spoločne rozvíjať **špičkové vojenské spôsobilosti**, budeme investovať do **technologických inovácií v oblasti obrany** a vytvoríme nové **centrum pre inovácie v oblasti obrany** v rámci Európskej obrannej agentúry.

PARTNERI

Musíme posilniť **našu spoluprácu s partnermi** s cieľom riešiť spoločné hrozby a výzvy. Na tento účel:

10. **posilníme strategické partnerstvá** s NATO a OSN prostredníctvom štruktúrovanejších politických dialógov, ako aj operačnej a tematickej spolupráce. Posilníme aj našu spoluprácu s **regionálnymi partnermi** vrátane OBSE, AÚ a ASEAN-u;
11. posilníme spoluprácu s **bilaterálnymi partnermi**, ktorí majú rovnaké hodnoty a záujmy, ako sú Spojené štáty americké, Nórsko, Kanada, Spojené kráľovstvo a Japonsko; budeme rozvíjať **individualizované partnerstvá** na západnom Balkáne, v našom východnom a južnom susedstve, v Afrike, Ázii a Latinskej Amerike;
12. vytvoríme **fórum EÚ pre partnerstvo v oblasti bezpečnosti a obrany** s cieľom užšie a účinnejšie spolupracovať s partnermi pri riešení spoločných výziev.

Z týchto dôvodov sa v tomto Strategickom kompase stanovuje ambiciózny, avšak dosiahnuteľný plán na **posilnenie našej bezpečnostnej a obrannej politiky** do roku 2030. Argumenty, prečo EÚ potrebuje nový impulz v oblasti bezpečnosti a obrany sú presvedčivé: nepriateľskejšie prostredie a širšie geopolitické trendy si vyžadujú, aby EÚ prevzala väčší podiel zodpovednosti za vlastnú bezpečnosť.

ÚVOD

Tento Strategický kompas prijímame v čase, keď sme svedkami **návratu vojny v Európe**. V posledných siedmich desaťročiach EÚ zohráva významnú úlohu v zabezpečovaní stability na našom kontinente, pričom presadzuje európske záujmy a hodnoty a prispieva k mieru a bezpečnosti na celom svete. S 27 členskými štátmi a 450 miliónmi občanov je naša Únia i naďalej najväčším jednotným trhom na svete, najdôležitejším obchodným a investičným partnerom pre mnohé krajiny, najmä v našom susedstve, a najväčším zdrojom rozvojovej pomoci. EÚ je tvorcom noriem a dôsledne zastáva úlohu lídra pri investovaní do účinných multilaterálnych riešení. Naše misie a operácie krízového riadenia pôsobiace na troch kontinentoch sú dôkazom, že sme pripravení riskovať pre mier a prevziať našu časť zodpovednosti za globálnu bezpečnosť.

Ruská agresívna vojna predstavuje tektonickú zmenu v európskych dejinách. Čeliac nevyprovokovanej a neodôvodnenej vojenskej agresii Ruska voči Ukrajine, ktorá hrubo porušuje medzinárodné právo a zásady Charty OSN a oslabuje európsku a globálnu bezpečnosť a stabilitu, je EÚ jednotnejšia ako kedykoľvek predtým. Prejavujeme **bezprecedentné odhodlanie dodržiavať zásady Charty OSN a obnoviť mier v Európe spolu s našimi partnermi**. Silnejšia a spôsobilejšia EÚ v oblasti bezpečnosti a obrany pozitívne prispeje ku globálnej a transatlantickej bezpečnosti a bude dopĺňať NATO, ktoré zostáva základom kolektívnej obrany jeho členov. Transatlantické vzťahy a spolupráca medzi EÚ a NATO sú pri plnom dodržiavaní zásad stanovených v zmluvách a zásad dohodnutých Európskou radou vrátane zásad inkluzívnosti, reciprocity a rozhodovacej autonómie EÚ kľúčom k našej celkovej bezpečnosti. Solidarita medzi členskými štátmi sa odráža v článku 42 ods. 7 Zmluvy o Európskej únii. Zo všeobecnejšieho hľadiska, EÚ opätovne potvrdzuje svoj zámer zintenzívniť podporu globálneho poriadku založeného na pravidlách, ktorého jadrom je Organizácia Spojených národov.

V tejto ére **rastúceho strategického súperenia, komplexných bezpečnostných hrozieb a priameho útoku na európsky bezpečnostný poriadok** je v stávke bezpečnosť našich občanov a našej Únie. Kríza multilateralizmu spôsobuje, že vzťahy medzi štátmi sú čoraz viac transakčné. Spektrum hrozieb je teraz rozmanitejšie a nepredvídateľnejšie. Zmena klímy znásobuje hrozby a týka sa nás všetkých. Po troch desaťročiach silnej hospodárskej previazanosti, ktorá mala znižovať napätie, je najvýznamnejšou zmenou v medzinárodných vzťahoch návrat k mocenskej politike a dokonca k ozbrojenej agresii. **Terorizmus ohrozuje stabilitu mnohých krajín** a neprestáva byť výzvou pre národné bezpečnostné systémy na celom svete. **Previazanosť je naďalej dôležitá, avšak čoraz viac ju charakterizuje konflikt a mäkká moc je nástrojom ostrého zápasu**: vakcíny, normy v oblasti údajov a technológií, to sú všetko nástroje politického súperenia.

Európska bezpečnosť je nedeliteľná a akékoľvek spochybnenie európskeho bezpečnostného poriadku ovplyvňuje bezpečnosť EÚ a jej členských štátov. **Návrat k mocenskej politike** vedie niektoré krajiny k tomu, aby konali z hľadiska historických práv a zón vplyvu namiesto toho, aby dodržiavali medzinárodne dohodnuté pravidlá a zásady a zjednotili sa v podpore medzinárodného mieru a bezpečnosti. **Šíre more, vzdušný a kozmický priestor a kybernetická sféra sú doménami, ktoré sú čoraz častejšie predmetom sporov**. A napokon, náš svet sa stáva menej slobodným, ľudské práva, ľudská bezpečnosť a demokratické hodnoty sú v ňom predmetom útokov – tak doma, ako aj v zahraničí. **Čelíme konkurencii foriem vlády sprevádzanej skutočným stretom naratívov**.

V tomto vysoko konfrontačnom systéme **musia** EÚ a jej členské štáty **viac investovať do svojej bezpečnosti a obrany, aby boli silnejším politickým a bezpečnostným aktérom**. Napriek pokroku, ktorý sme dosiahli v posledných rokoch, existuje značné riziko, že nás naši konkurenti predbehnú: EÚ musí vykonať ešte veľa práce, aby posilnila svoje geopolitické postavenie. **Preto potrebujeme spraviť obrovský krok vpred, aby sa Európska únia stala silnejším a akcieschopnejším garantom bezpečnosti**, vychádzajúc pritom zo základných hodnôt Únie stanovených v článku 2 Zmluvy o Európskej únii. Môžeme tak urobiť len na základe spoločného posúdenia hrozieb a spoločného záväzku konať.

Týmto Strategickým kompasom stanovujeme **spoločnú strategickú víziu** pre bezpečnostnú a obrannú politiku EÚ na nasledujúcich 5 – 10 rokov a hneď začneme s jeho realizáciou. To nám pomôže vybudovať spoločnú strategickú kultúru, posilniť našu jednotu a solidaritu a predovšetkým zvýšiť našu schopnosť a ochotu konať spoločne, chrániť naše záujmy a brániť naše hodnoty.

V **neistom svete**, plnom rýchlo sa meniacich hrozieb a geopolitických dynamík, **tento Strategický kompas usmerňuje a posilňuje naše kroky, aby sa EÚ stala silnejším a schopnejším garantom bezpečnosti**. **Na tento účel identifikuje jasné ciele v oblasti bezpečnosti a obrany EÚ, prostriedky na ich dosiahnutie a konkrétne harmonogramy, podľa ktorých budeme môcť zmerať pokrok**.

Konkrétne, Strategický kompas:

1. poskytuje **spoločné posúdenie nášho strategického prostredia**, hrozieb a výziev, ktorým čelíme, a ich dôsledkov pre EÚ;
2. prináša **väčšiu súdržnosť a spoločnú víziu** pre už prebiehajúce činnosti v oblasti bezpečnosti a obrany;
3. stanovuje **nové opatrenia a prostriedky** s cieľom:
 - a. umožniť, aby sme pri riešení kríz konali rýchlejšie a rozhodnejšie;
 - b. zabezpečiť naše záujmy a chrániť našich občanov posilnením schopnosti EÚ predvídať a zmiernovať hrozby;
 - c. stimulovať investície a inovácie s cieľom spoločne rozvíjať potrebné spôsobilosti a technológie;
 - d. prehĺbiť našu spoluprácu s partnermi, najmä s OSN a NATO, na dosiahnutie spoločných cieľov;
4. určuje **jasné ciele a míľniky** na meranie dosiahnutého pokroku.

Tento Strategický kompas zaväzuje Európsku úniu a jej členské štáty k spoločnému úsiliu o dosiahnutie konkrétnych výsledkov. Jeho ciele a navrhované opatrenia sú súčasťou integrovaného prístupu EÚ a sú plne v súlade s existujúcimi politikami reakcie na vonkajšie hrozby, ktoré majú vplyv na našu vnútornú bezpečnosť, najmä s tými, ktoré sú stanovené v stratégii Európskej komisie pre bezpečnostnú úniu z roku 2020, a dopĺňajú ich. Politiky EÚ ponúkajú značný pákový efekt, ktorý je potrebné plne mobilizovať na posilnenie bezpečnosti a obrany EÚ. Tento Strategický kompas vychádza aj z balíkov v oblasti obrany a kozmického priestoru, ktoré Európska komisia predložila vo februári 2022. Priamo prispieva k vykonávaniu programu z Versailles.

1. SVET, KTORÉMU ČELÍME

Ako prípravu na tento Strategický kompas sme v roku 2020 vykonali vôbec prvú komplexnú **analýzu hrozieb voči EÚ**. Pomohla nám dospieť k jednotnému pochopeniu hrozieb a výziev, ktorým bude EÚ v blízkej budúcnosti čeliť. Na účely vybudovania spoločnej strategickej kultúry budeme pravidelne prehodnocovať analýzu hrozieb, a to aspoň každé 3 roky alebo skôr, ak si to bude vyžadovať meniaci sa strategická a bezpečnostná situácia, počnúc rokom 2022.

Celková bezpečnostná panoráma sa stala v dôsledku **viacúrovňových hrozieb** nestabilnejšou, komplexnejšou a roztrieštenejšou než kedykoľvek predtým. Dynamiky miestnej a regionálnej instability, ktoré silnejú vďaka nefunkčnej správe vecí verejných a sporom v našom širšom susedstve a v širšom priestore, niekedy živene nerovnosťami, náboženským a etnickým napätím, sú čoraz viac previazané s nekonvenčnými a nadnárodnými hrozbami a rivalitou geopolitických mocností. To narúša schopnosť multilaterálneho systému predchádzať rizikám a krízam a zmierňovať ich.

Návrat mocenskej politiky v konkurenčnom multipolárnom svete

EÚ je rozhodným zástancom **účinného multilateralizmu** a snaží sa vytvoriť otvorený **medzinárodný poriadok založený na pravidlách**, ktorého základom sú ľudské práva a základné slobody, univerzálne hodnoty a medzinárodné právo. Po skončení studenej vojny táto vízia multilateralizmu prevládla na medzinárodnej úrovni. Dnes je predmetom silného spochybňovania, a to prostredníctvom deštrukcie univerzálnych hodnôt a nevyváženého profitovania z globálnych problémov zo strany tých, ktorí striktné presadzujú hľadisko suverenity, čo v skutočnosti predstavuje návrat k mocenskej politike. Súčasná medzinárodná realita je založená na kombinácii dynamík s čoraz väčším počtom aktérov, ktorí sa snažia rozšíriť svoj politický priestor a spochybniť bezpečnostný poriadok. Používanie sily a donucovania na zmenu hraníc nemá v 21. storočí miesto.

Rusko svojou nevyprovokovanou a neodôvodnenou vojenskou agresiou voči Ukrajine hrubo porušuje medzinárodné právo a zásady Charty OSN a oslabuje európsku a celosvetovú bezpečnosť a stabilitu. Tejto agresii predchádzala vojenská agresia v Gruzínsku v roku 2008, ako aj protiprávna anexia Krymu a vojenská intervencia na východnej Ukrajine v roku 2014. Prostredníctvom tohto ozbrojeného zasahovania v Gruzínsku a na Ukrajine, *de facto* kontroly nad Bieloruskom, ako aj pokračujúcej prítomnosti ruských jednotiek v dlhotrvajúcich konfliktoch, a to aj v Moldavskej republike, sa ruská vláda aktívne snaží vytvoriť tzv. sféry vplyvu. Ozbrojená agresia voči Ukrajine svedčí o pripravenosti použiť najvyššiu úroveň vojenskej sily, a to bez ohľadu na právne alebo humanitárne aspekty, v kombinácii s hybridnými taktikami, kybernetickými útokmi a manipuláciou s informáciami a zasahovaním zo zahraničia, hospodárskym a energetickým nátlakom a agresívnou rétorikou v jadrovej oblasti. Tieto agresívne a revizionistické činy, za ktoré je ruská vláda spolu so svojim spolupáchateľom Bieloruskom plne zodpovedná, vážne a priamo ohrozujú európsky bezpečnostný poriadok a bezpečnosť európskych občanov. Osoby zodpovedné za tieto zločiny vrátane útokov na civilné obyvateľstvo a civilné objekty budú brané na zodpovednosť. Rusko sa snaží presadiť aj v ďalších oblastiach, ako je Líbya, Sýria, Stredoafrická republika a Mali, a oportunisticky využíva krízy, a to aj využívaním dezinformácií a žoldnierov, ako je Wagnerova skupina. Tento vývoj predstavuje dlhodobú a priamu hrozbu pre európsku bezpečnosť, ktorej budeme naďalej odhodlane čeliť.

Čína je partnerom na spoluprácu, hospodárskym konkurentom a systémovým rivalom. Spolu s Čínou sa môžeme zaoberať riešením otázok celosvetového záujmu, ako je napríklad zmena klímy. Čína sa čoraz viac zapája do regionálneho napätia a je jeho súčasťou. Asymetrická otvorenosť našich trhov a spoločností vyvoláva rastúce obavy týkajúce sa reciprocity, hospodárskej súťaže a odolnosti. Čína má tendenciu obmedzovať prístup na svoj trh a snaží sa celosvetovo presadzovať svoje vlastné normy. Sleduje vlastnú politiku, a to aj prostredníctvom rastúcej prítomnosti na mori a v kozmickom priestore, ako aj využívaním kybernetických nástrojov a hybridných taktík. Okrem toho Čína výrazne rozvíja svoje vojenské prostriedky a jej cieľom je dokončiť celkovú modernizáciu ozbrojených síl do roku 2035, čo ovplyvní regionálnu a globálnu bezpečnosť. Rozvoj Číny a jej integrácia v regióne aj globálnejšie poznačí celé toto storočie. Musíme zabezpečiť, aby sa tak stalo spôsobom, ktorý prispeje k zachovaniu globálnej bezpečnosti a nebude v rozpore s medzinárodným poriadkom založeným na pravidlách a s našimi záujmami a hodnotami. To si vyžaduje pevnú jednotu medzi nami a úzku spoluprácu s ostatnými regionálnymi a globálnymi partnermi.

V tomto konfliktnom multipolárnom svete musí EÚ zaujať aktívnejší postoj k ochrane svojich občanov, brániť svoje záujmy, presadzovať svoje hodnoty a spolupracovať s partnermi, aby poskytovaním bezpečnosti podporila spravodlivejší a bezpečnejší svet. EÚ spolu s našimi partnermi bráni základné zásady, z ktorých vychádza európska bezpečnosť a ktoré sú zakotvené v **Charte OSN** a **zakladajúcich dokumentoch OBSE** vrátane **Helsinského záverečného aktu** a **Parížskej charty**. Medzi ne patria najmä zvrchovaná rovnosť a územná celistvosť štátov; neporušiteľnosť hraníc; zdržanie sa hrozby silou alebo použitia sily; a sloboda štátov zvoliť si alebo zmeniť svoje vlastné bezpečnostné mechanizmy. O týchto zásadách nemožno jednať, ani nie sú predmetom revízie či nového výkladu.

V záujme presadzovania medzinárodného poriadku založeného na pravidlách budeme naďalej posilňovať naše vzťahy s partnermi a podobne zmýšľajúcimi krajinami v rámci OSN, NATO a G7. V tejto súvislosti sú Spojené štáty i naďalej najneochvejnším a najdôležitejším strategickým partnerom EÚ, ako i globálnou veľmocou, ktorá prispieva k mieru, bezpečnosti, stabilite a demokracii na našom kontinente.

Naše strategické prostredie

V súčasnosti je EÚ obklopená **nestabilitou** a konfliktmi a čelí vojne na svojich hraniciach. Sme konfrontovaní s nebezpečnou kombináciou ozbrojenej agresie, protiprávnej anexie, nestabilných štátov, revizionistických síl a autoritárskych režimov. Toto prostredie je živnou pôdou pre mnohoraké hrozby pre európsku bezpečnosť od terorizmu, násilného extrémizmu a organizovanej trestnej činnosti až po hybridné konflikty a kybernetické útoky, inštrumentalizáciu neregulárnej migrácie, šírenie zbraní a postupné oslabovanie štruktúry kontroly zbraní. Finančná nestabilita a extrémne sociálne a hospodárske rozdiely môžu túto dynamiku vyostriť a čoraz viac ovplyvňovať našu bezpečnosť. Všetky tieto hrozby ohrozujú bezpečnosť EÚ pozdĺž našich južných a východných hraníc, ako aj v širšom priestore. Kde EÚ nie je aktívna a účinná pri presadzovaní svojich záujmov, tam obsadia priestor iní.

Bezpečnosť a stabilita na celom **západnom Balkáne** stále nie sú samozrejmosťou, a to aj v dôsledku rastúceho zasahovania zo zahraničia vrátane kampaní zameraných na manipuláciu s informáciami, ako aj z dôvodu potenciálneho účinku presahovania súčasného zhoršenia európskej bezpečnostnej situácie. V tejto súvislosti existuje mimoriadny záujem na tom, aby sa podporila zvrchovanosť, jednota a územná celistvosť Bosny a Hercegoviny, a to na základe zásad rovnosti a nediskriminácie všetkých občanov a štátotvorných národov zakotvených v ústave Bosny a Hercegoviny, ako aj reformný proces v rámci jej európskej cesty, a aby sa pokročilo v dialógu medzi Prištinou a Belehradom pod vedením EÚ. Je potrebné pokračovať v hmatateľnom pokroku v oblasti právneho štátu a reforiem, vychádzajúc z európskych hodnôt, pravidiel a noriem, pričom európska perspektíva je strategickou voľbou, ktorá má zásadný význam pre všetkých partnerov usilujúcich sa o členstvo v EÚ. Pokiaľ ide o naše **východné susedstvo**, zatiaľ čo na Ukrajinu priamo zaútočili ruské ozbrojené sily, aj Moldavská republika, Gruzínsko a ďalšie krajiny Zakaukazska neustále čelia strategickému zastrašovaniu, priamym hrozbám, ktoré sa týkajú ich zvrchovanosti a územnej celistvosti, pričom uviazli v dlhotrvajúcich konfliktoch. Autoritárstvo v Bielorusku sa premieta do násilných represíí doma, aktívnej vojenskej podpory agresie Ruska voči Ukrajine, zmeny jeho štatútu bez jadrových zbraní a hybridnej taktiky voči EÚ. Stabilita a bezpečnosť v širšom čiernomorskom regióne sú výrazne ovplyvnené agresiou Ruska proti Ukrajine, čo má ďalekosiahle následky pokiaľ ide o bezpečnosť, odolnosť, slobodu plavby a hospodársky rozvoj. **Arktický región** sa rýchlo mení, najmä v dôsledku vplyvu globálneho otepľovania, geopolitických rivalít a zvýšeného obchodného záujmu, a to aj pokiaľ ide o prírodné zdroje. V našom **južnom susedstve** zostávajú nevyriešené krízy v Líbyi a Sýrii, čo má trvalé a všadeprítomné regionálne dôsledky. Región je ohrozovaný najmä teroristickými hnutiami, obchodovaním s ľuďmi a organizovanou trestnou činnosťou, ktoré zasahujú obidva brehy Stredozemného mora. Keďže ide o región a námornú oblasť so strategickým významom pre našu bezpečnosť a stabilitu, sme odhodlaní zintenzívniť naše úsilie o riešenie týchto hrozieb a výziev. Budeme sa naďalej usilovať o mier a bezpečnosť v európsko-stredomorskom regióne, a to aj prostredníctvom mediácie, riešenia konfliktov, obnovy inštitúcií a opätovného začlenenia všetkých členov spoločnosti. Na tento účel posilníme našu spoluprácu s regionálnymi partnermi. Napokon, vo **východnom Stredozemí** pretrváva napätie súvisiace s provokáciami a jednostrannými krokmi proti členským štátom EÚ a porušovaním zvrchovaných práv, čo je porušením medzinárodného práva, ako aj s inštrumentalizáciou neregulárnej migrácie, a má potenciál rýchlo eskalovať; zaistenie stabilného a bezpečného prostredia, ako aj vzájomne prospešného vzťahu založeného na spolupráci v súlade so zásadou dobrých susedských vzťahov je tak v záujme EÚ, ako aj Turecka.

Tieto hrozby a výzvy spolu vplyvajú na bezpečnosť našich občanov, našu kritickú infraštruktúru a integritu našich hraníc. V mnohých z týchto oblastí je vplyv výrazne zhoršených vzťahov s ruskou vládou obzvlášť citelný. Ruská vláda aktívne zasahuje hybridnou taktikou a ohrozuje stabilitu krajín a ich demokratické procesy. To má priamy vplyv aj na našu vlastnú bezpečnosť.

Budúcnosť **Afriky** má pre EÚ strategický význam. Vzhľadom na hospodársky a demografický rast má africký kontinent značný potenciál. Napriek tomu pokračujúce konflikty, zlá správa vecí verejných a terorizmus na celom kontinente negatívne vplyvajú na našu vlastnú bezpečnosť. Platí to najmä v Mali, širšom **regióne Sahel** a v **strednej Afrike**, kde nestabilita, teroristické skupiny, slabé štátne štruktúry, žoldnieri a rozšírená chudoba predstavujú nebezpečnú kombináciu a vyžadujú si posilnenie angažovanosti EÚ. Stabilita v **Guinejskom zálive**, **Africkom rohu** a **Mozambickom prielive** je pre EÚ naďalej zásadnou bezpečnostnou požiadavkou, aj preto, že ide o kľúčové obchodné trasy. Zároveň v Afrike vidíme rastúce geopolitické súperenie s vyššou prítomnosťou globálnych aj regionálnych aktérov. Niektorí z nich neváhajú použiť v oblastiach nestability neregulárne ozbrojené sily, čím podkopávajú medzinárodné úsilie o mier a stabilitu, destabilizujú krajiny a ich hospodárstva, a zároveň sú spoluvinní za porušovanie ľudských práv.

V širšom regióne **Blízkeho východu a Perzského zálivu** aktívne konflikty a pretrvávajúca nestabilita ohrozujú naše bezpečnostné a hospodárske záujmy. Riešenie problémov súvisiacich s nešírením jadrových zbraní v regióne má naďalej zásadný význam. Irán je naďalej kľúčový pre bezpečnosť v regióne, no jeho priama a nepriama podpora politických a vojenských zástupných subjektov, ako aj šírenie a transfer balistických striel a zbraní štátnym a neštátnym aktérom naďalej zostáva významným zdrojom regionálnej nestability. Kriticky dôležité je úsilie o dosiahnutie návratu k úplnému vykonávaniu spoločného komplexného akčného plánu (JCPOA). Úsilie regiónu o riešenie násilného extrémizmu bude mať kľúčový význam aj pre celosvetový boj proti teroristickým skupinám, ako sú al-Káida a Dá'iš.

V **indicko-tichomorskom regióne** sa objavilo nové ohnisko globálneho súperenia, pričom geopolitické napätie ohrozuje regionálny poriadok založený na pravidlách a vytvára tlak na globálne dodávateľské reťazce. EÚ má zásadný geopolitický a hospodársky záujem na stabilite a bezpečnosti v tomto regióne. Preto v ňom budeme chrániť naše záujmy, a to aj tým, že zabezpečíme, aby v námorných a iných doménach prevládlo medzinárodné právo. Čína je druhým najväčším obchodným partnerom EÚ a je nezastupiteľná pri riešení globálnych výziev. Rastie však aj reakcia na jej čoraz asertívnejšie správanie v regióne.

Pokiaľ ide o iné oblasti **Ázie**, Afganistan je pre tento región, ako aj pre Európsku úniu naďalej zdrojom závažných obáv o bezpečnosť v súvislosti s terorizmom, pašovaním drog a rastúcimi výzvami súvisiacimi s neregulárnou migráciou. Niektorí aktéri, ako je Kórejská ľudovodemokratická republika (KĽDR), naďalej ohrozujú regionálny a medzinárodný mier a bezpečnosť prostredníctvom zbraní hromadného ničenia a svojich programov jadrových zbraní a balistických rakiet, a čoraz častejšie aj prostredníctvom spravodajských operácií, kybernetických útokov a dezinformačných kampaní. Pretrvávajúce staršie konflikty tiež naďalej bránia rozvoju komplexných panregionálnych bezpečnostných opatrení.

A napokon, s **Latinskou Amerikou** máme spoločné hlboké historické a kultúrne väzby, ako aj záväzok k multilateralizmu založenému na spoločných základných zásadách a hodnotách. V dôsledku pandémie COVID-19 však v mnohých krajinách Latinskej Ameriky vystúpil do popredia problém sociálno-ekonomickej nerovnováhy a v niektorých prípadoch sa ohrozila politická stabilita. Krehká Stredná Amerika a pretrvávajúca kríza vo Venezuele prispievajú k regionálnym rozkolom a silným migračným tlakom, čo ešte viac podnecuje problém organizovanej drogovej trestnej činnosti a ohrozuje mierové úsilie v Kolumbii.

Vznikajúce a nadnárodné hrozby a výzvy

Popri týchto regionálnych konfliktoch a napätiach sme na globálnej úrovni konfrontovaní aj s nadnárodnými hrozbami a komplexnými bezpečnostnými dynamikami, ktoré majú priamy vplyv na bezpečnosť samotnej Únie.

Terorizmus a násilný extrémizmus vo všetkých formách a bez ohľadu na ich pôvod sa naďalej neustále vyvíjajú a predstavujú vážnu hrozbu pre mier a bezpečnosť v rámci EÚ aj mimo nej. Patrí medzi ne kombinácia domácich teroristov, zahraničných bojovníkov, ktorí sa vracajú domov, útokov, ktoré sú riadené, podporované alebo inšpirované zo zahraničia, ako aj šírenie ideológií a presvedčení, ktoré vedú k radikalizácii a násilnému extrémizmu. Najmä hrozba, ktorú predstavuje Dá'iš, al-Káida a ich pridružené skupiny, je naďalej vysoká a naďalej ohrozuje stabilitu v rôznych regiónoch, ako aj bezpečnosť EÚ.

Šírenie zbraní hromadného ničenia a ich nosičov je pretrvávajúcou hrozbou, o čom svedčia najmä jadrové programy KĽDR a Iránu, opakované používanie chemických zbraní a vývoj a rozmiestňovanie nových pokročilých balistických a hypersonických striel, ako aj riadených striel s plochou dráhou letu. Rusko aj Čína **rozširujú svoj jadrový arzenál** a vyvíjajú nové zbraňové systémy. Ruské vedenie použilo jadrové hrozby v súvislosti so svojou inváziou na Ukrajinu. Regionálne mocnosti majú tiež prístup k sofistikovaným konvenčným zbraňám, od systémov na sťaženie alebo obmedzenie voľnosti pohybu a konania v stanovených priestoroch až po balistické strely a riadené strely s plochou dráhou letu. Tieto trendy prehlbuje oslabovanie **mechanizmov kontroly zbraní** v Európe, od Zmluvy o konvenčných ozbrojených silách v Európe až po Zmluvu o likvidácii rakiet stredného a kratšieho doletu a Zmluvu o otvorenom nebi. Toto normatívne vákuum má priamy vplyv na stabilitu a bezpečnosť EÚ. Výrazný nárast používania chemických zbraní sa nesmie tolerovať. Zabezpečenie celosvetového zákazu chemických zbraní je spoločnou globálnou zodpovednosťou. Preto budeme naďalej podporovať najmä Medzinárodnú agentúru pre atómovú energiu a Organizáciu pre zákaz chemických zbraní.

Štátne a neštátne subjekty používajú **hybridné stratégie, kybernetické útoky, dezinformačné kampane**, priame **zasahovanie** do našich volieb a politických procesov, hospodársky nátlak a inštrumentalizáciu tokov neregulárnej migrácie. Stále väčšie obavy vyvoláva aj rastúce zneužívanie práva na dosiahnutie politických, hospodárskych a vojenských cieľov. Naši súperia sa nevyhýbajú využívaniu **nových a prelomových technológií** s cieľom získať strategické výhody a zvýšiť účinnosť svojich hybridných kampaní. Niektorí z nich využili neistotu spôsobenú pandémiou COVID-19 na šírenie škodlivých a nepravdivých naratívov.

Zároveň je stále viac spochybňovaný voľný a bezpečný prístup ku globálnym strategickým doménam. **Kybernetický priestor** sa v čase rastúcej závislosti od digitálnych technológií stal oblasťou strategického súperenia. Čoraz viac čelíme sofistikovanejším kybernetickým útokom. Je nevyhnutné zachovať otvorený, slobodný, stabilný a bezpečný kybernetický priestor. Bez ohľadu na zásadu mierového využívania **kozmickeho priestoru** má súperenie v tejto doméne výrazné dôsledky pre bezpečnosť a obranu. Kozmický priestor má kľúčový význam pre pozorovacie, monitorovacie, navigačné a komunikačné spôsobilosti, no v tejto doméne prebieha súperenie mnohých strán, o čom svedčí nezodpovedné správanie strategických súperov. **Námorná bezpečnosť** v Baltskom, Čiernom, Stredozemnom a Severnom mori, ako aj v arktických vodách, Atlantickom oceáne a najvzdialenejších regiónoch je dôležitá pre bezpečnosť EÚ, náš hospodársky rozvoj, voľný obchod, dopravu a energetickú bezpečnosť. Námorné zóny, kritické námorné komunikačné koridory a niektoré námorné úžiny, ako aj morské dno sú čoraz viac predmetom sporov – od Adenského zálivu po Hormuzský prieliv a až za prieliv Malacca. Napokon, naša **bezpečnosť vo vzduchu** je spochybňovaná aj zvyšujúcimi sa útočnými vzdušnými spôsobilosťami, ktoré sprevádza nárast taktík, ktoré sťažujú alebo obmedzujú voľnosť pohybu a konania vo vzdušnom priestore.

Zmena klímy, zhoršovanie životného prostredia a prírodné katastrofy budú mať takisto v nasledujúcich desaťročiach vplyv na naše bezpečnostné prostredie a sú preukázateľne hnacou silou nestability a konfliktov na celom svete – od Sahelu po Amazóniu a arktický región. Súperenie o **prírodné zdroje**, ako sú poľnohospodárska pôda a voda, a využívanie zdrojov energie na politické účely sú v tejto súvislosti konkrétnymi príkladmi. Dekarbonizácia a prechod na hospodárstvo, ktoré bude obehové a bude efektívnejšie využívať zdroje, prináša osobitné bezpečnostné výzvy vrátane prístupu ku kritickým surovinám, riadenia a udržateľnosti hodnotového reťazca, ako aj hospodárske a politické posuny spôsobené odklonom od využívania fosílnych palív. **Globálne krízy v oblasti zdravia** môžu takisto vytvárať značný tlak na spoločnosti a hospodárstva, čo má ďalekosiahle geopolitické dôsledky. Pandémia COVID-19 podnietila medzinárodné súperenie a ukázala, že narušenia kľúčových obchodných trás môžu vystaviť tlaku kritické dodávateľské reťazce a vplývať na hospodársku bezpečnosť.

Strategické dôsledky pre Úniu

Všetky tieto výzvy sú mnohostranné a často vzájomne prepojené. V stávke je naša bezpečnosť, doma alebo v zahraničí. Musíme byť schopní a pripravení **chrániť našich občanov a občianky, brániť naše spoločné záujmy, presadzovať naše hodnoty a prispievať k formovaniu globálnej budúcnosti**. Musíme znásobiť naše úsilie o uplatňovanie nášho **integrovaného prístupu** k bezpečnosti, konfliktom a krízam. Musíme byť odvážnejší v tom, ako kombinujeme naše diplomatické a hospodárske nástroje vrátane sankčných režimov s civilnými a vojenskými prostriedkami pri predchádzaní konfliktom, reakcii na krízy, prispievaní k budovaniu mieru a podpore partnerov. Posilníme aj našu spoluprácu s bilaterálnymi, regionálnymi a multilaterálnymi európskymi iniciatívami v oblasti bezpečnosti a obrany, ktoré prispievajú k bezpečnosti Európy.

Solidarita, jednota a naše ambície vyplývajúce z **globálnej stratégie EÚ** z roku 2016 sú dôležitejšie ako kedykoľvek predtým. Posilníme našu schopnosť prispievať k mieru a bezpečnosti na našom kontinente, reagovať na vonkajšie konflikty a krízy, budovať kapacity partnerov a chrániť EÚ a jej občanov. Od roku 2016 sme síce zintenzívnili prácu na posilnení úlohy EÚ v oblasti bezpečnosti a obrany, uvedomujeme si však, že vzniká nová strategická panoráma, ktoré si vyžaduje, aby sme konali s **oveľa jasnejším pocitom naliehavosti a odhodlania** a v duchu **vzájomnej pomoci a solidarity**, ak by napadli jedného z nás. Teraz je čas podniknúť rozhodné kroky, aby sme si zabezpečili slobodu konania.

Nedávne geopolitické zmeny nám pripomínajú, že EÚ musí nutne prevziať väčšiu zodpovednosť za svoju vlastnú bezpečnosť tým, že bude konať vo svojom susedstve a v širšom priestore – spolu s partnermi vždy, keď je to možné, a v prípade potreby aj samostatne. Sila našej Únie spočíva v jednote, solidarite a odhodlaní. Týmto Strategickým kompasom sa zvýši **strategická autonómia** EÚ a jej schopnosť spolupracovať s partnermi pri ochrane jej hodnôt a záujmov. Silnejšia a schopnejšia EÚ v oblasti bezpečnosti a obrany pozitívne prispeje aj ku globálnej a transatlantickej bezpečnosti a je doplnkom k NATO, ktoré zostáva základom kolektívnej obrany jeho členov. Oboje ide ruka v ruke.

V nasledujúcich kapitolách Strategického kompasu sa stanovuje, ako budeme **konať** a ako sa pripravíme reagovať na rôzne krízy a výzvy. Uvádza sa v ňom, ako by sme mali predvídať hrozby, **zabezpečiť** naše záujmy a chrániť našich občanov a občianky. To si zase vyžaduje, aby sme inovovali a **investovali** do technologicky lepších a interoperabilných obranných spôsobilostí a znížili závislosť v oblasti technológií a zdrojov. V rámci všetkých týchto snáh musíme **prehĺbiť partnerstvá** tam, kde to poslúži hodnotám a záujmom EÚ.

2. AKTIVITA

Vzhľadom na svet, ktorému čelíme, musíme zintenzívniť úsilie s cieľom pripraviť sa na krízy a hrozby a vytvárať stabilitu v našom susedstve aj mimo neho. Sila EÚ pri predchádzaní vonkajším konfliktom a krízam a ich riešení spočíva v jej schopnosti využívať vojenské aj civilné prostriedky. Musíme byť schopní **konať rýchlo** vo všetkých operačných doménach: na súši, na mori a vo vzduchu, ako aj v kybernetickom a kozmickom priestore.

V záujme účinného vykonávania **integrovaného prístupu** EÚ budeme v plnej miere a súdržným spôsobom využívať všetky dostupné politiky a nástroje EÚ a maximalizovať synergie a komplementárnosť medzi vnútornou a vonkajšou bezpečnosťou, bezpečnosťou a rozvojom, ako aj civilným a vojenským rozmerom našej spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky (SBOP). Posilníme našu schopnosť vykonávať celú škálu civilných a vojenských úloh v rámci **krízového riadenia**, ktoré sú jadrom našej SBOP, ako sa uvádza v článku 43 Zmluvy o Európskej únii.

Konať spoločne

EÚ musí posilniť svoju schopnosť **rozhodovať a konať** rýchlo a efektívne. To si vyžaduje politickú vôľu. Keďže pri rozhodovaní s vojenskými alebo obrannými dôsledkami je normou jednomyseľnosť, **na** vykonávanie plného spektra úloh v rámci krízového riadenia potrebujeme väčšiu **rýchlosť, ráznosť a flexibilitu**.

Musíme byť schopní zvládnuť bezprostredné hrozby alebo rýchlo reagovať na krízovú situáciu mimo Únie počas všetkých etáp cyklu konfliktov. Na tento účel vytvoríme **kapacitu EÚ pre rýchle nasadenie**, ktorá nám umožní rýchlo nasadiť modulárnu silu pozostávajúcu z až 5000 vojakov vrátane pozemných, leteckých a námorných zložiek, ako aj potrebných strategických poskytovateľov. Takáto modulárna kapacita sa môže použiť v rôznych fázach operácií v obmedzujúcom prostredí, ako sú počiatočný vstup, posily alebo záložné sily na zabezpečenie odchodu. Rozvoj tejto kapacity bude založený na operačných scenároch, ktoré sa spočiatku zamerajú na záchranné a evakuačné operácie, ako aj na počiatočnú fázu stabilizačných operácií. Bude pozostávať zo zásadne upravených bojových skupín EÚ a vopred identifikovaných vojenských ozbrojených síl a spôsobilostí členských štátov, v súlade so zásadou jednotného súboru síl. V tejto súvislosti sa zaväzujeme zvýšiť pripravenosť a dostupnosť našich ozbrojených síl. Zásadná zmena bojových skupín EÚ by mala viesť k vytvoreniu spoľahlivejšieho a pružnejšieho nástroja, napríklad prostredníctvom prispôbených ozbrojených zoskupení vrátane pozemných, námorných a vzdušných zložiek, rôznych úrovní operačnej pripravenosti a dlhších období pohotovosti. Komplexný a úplný prehľad všetkých dostupných prvkov nám poskytne potrebnú flexibilitu, aby sme naše sily prispôbili povahe krízy a požiadavkám a cieľom operácie, o ktorých rozhoduje Rada, s využitím zásadne zmenených bojových skupín EÚ, vojenských síl a spôsobilostí členských štátov alebo ich kombinácie.

V záujme účinného nasadenia sa zaväzujeme poskytnúť súvisiace prostriedky a potrebných strategických poskytovateľov, najmä strategickú dopravu, ochranu síl, zdravotnícke prostriedky, kybernetickú obranu, satelitnú komunikáciu a spôsobilosti v oblasti spravodajstva, sledovania a prieskumu. Tieto spôsobilosti budeme v prípade potreby rozvíjať. Na velenie a kontrolu využijeme naše vopred určené národné operačné veliteľstvo alebo útvar EÚ pre plánovanie a vedenie vojenských operácií, keď dosiahne plnú prevádzkovú spôsobilosť. Zabezpečíme, aby k rýchlej a účinnej nasaditeľnosti tejto kapacity prispelo využívanie pružnejších rozhodovacích mechanizmov a rozšírený rozsah spoločných nákladov (vrátane nákladov na cvičenia). Budeme organizovať výcvik a cvičenia v rámci EÚ s cieľom zvýšiť pripravenosť a interoperabilitu (aj v súlade s normami NATO) všetkých prvkov tejto kapacity. Je to kľúčové pre našu snahu prekonať prekážky, ktorým sme čelili v minulosti.

Vo všeobecnosti sa musíme usilovať aj o väčšiu flexibilitu v našom **rozhodovacom procese**, a to bez toho, aby sme ohrozili politickú a finančnú solidaritu. Preto využijeme potenciál, ktorý ponúkajú zmluvy EÚ, vrátane konštruktívneho zdržania sa hlasovania. Rozhodneme najmä o praktických spôsoboch vykonávania článku 44 Zmluvy o Európskej únii v súlade s rozhodovaním v oblasti SBOP s cieľom umožniť skupine ochotných a schopných členských štátov plánovať a viesť misiu alebo operáciu v rámci EÚ pod politickým dohľadom Rady.

Silnejšie, pružnejšie a modulárne mandáty pre civilné a vojenské misie a operácie SBOP by nám mali umožniť rýchlo sa prispôbiť novým hrozbám a výzvam a zvýšiť účinnosť týchto misií a operácií, a to aj vzhľadom na nový bezpečnostný kontext a rastúcu prítomnosť našich strategických súperov v priestoroch operácií. Mali by byť napríklad schopné lepšie sprevádzať a podporovať bezpečnostné a obranné sily partnerov, ako aj poskytovať odbornú prípravu a poradenstvo v oblasti štrukturálnych reforiem. Na tento účel budeme ďalej prispôbovať náš súčasný model vojenských misií a operácií s cieľom zvýšiť ich účinnosť v teréne. Preskúmame aj ďalšie možnosti poskytovania cielenejšej poradenskej podpory bezpečnostným a obranným organizáciám partnerských krajín. Nástroje strategickej komunikácie by sa mali ďalej posilňovať s cieľom lepšie podporovať naše misie a operácie.

Prostredníctvom väčšieho využívania **Európskeho mierového nástroja** EÚ môže rýchlo poskytnúť dôležitú pomoc partnerom, napríklad poskytovaním vojenského vybavenia, ktoré často dopĺňa výcvik zo strany misií SBOP. Možno tak urobiť aj podporou obranných spôsobilostí partnerov v čase krízy, ako je to v prípade balíka pomoci na podporu ukrajinských ozbrojených síl pri obrane ich územnej celistvosti a zvrchovanosti a pri ochrane civilného obyvateľstva pred nevyprovokovanou a neodôvodnenou agresiou.

Členské štáty EÚ tiež významne prispievajú k zabezpečeniu záujmov EÚ a mieru a stability vo svete prostredníctvom rôznych foriem spolupráce. Lepšia koordinácia medzi týmito iniciatívami a opatreniami EÚ by mala viesť k vzájomnej podpore a vyššej účinnosti. V tejto súvislosti by sa naše misie a operácie SBOP a *ad hoc* misie a operácie pod európskym vedením, ktoré pôsobia v tých istých alebo susediacich oblastiach, mali v súlade s ich mandátmi vzájomne posilňovať prostredníctvom operačnej koordinácie, logistickej podpory, výmeny spravodajských informácií a spoločných kapacít v oblasti zdravotníckeho odsunu. To znamená rozvíjať užšiu spoluprácu v teréne v týchto oblastiach, napríklad v regióne Sahel, Africkom rohu a Hormuzskom prielive. EÚ by mohla ďalej podporovať *ad hoc* misie a operácie pod európskym vedením, ktoré slúžia záujmom EÚ. Mohli by využívať politickú podporu EÚ a budovať na konkrétnych výsledkoch opatrení pomoci financovaných prostredníctvom Európskeho mierového nástroja.

Keďže námorná doména je čoraz viac predmetom sporov, zaväzujeme sa ďalej presadzovať naše záujmy na mori a zvyšovať námornú bezpečnosť EÚ a členských štátov, a to aj zlepšením interoperability našich námorných síl prostredníctvom taktických cvičení a organizovaním zastavení v európskych prístavoch. Na základe súčasných skúseností v Guinejskom zálive a v severozápadnom Indickom oceáne rozšírime našu **koordinovanú námornú prítomnosť** aj na ďalšie námorné oblasti záujmu, ktoré majú vplyv na bezpečnosť EÚ, a v prípade potreby sa budeme snažiť zapojiť príslušných partnerov. Takisto skonsolidujeme a podľa potreby budeme ďalej rozvíjať naše dve námorné operácie, ktoré sa realizujú v Stredozemnom mori a pri somálskom pobreží – námorných oblastiach kľúčového strategického záujmu EÚ.

Posilníme spoluprácu a koordináciu vo **vzdušnej doméne** tým, že budeme ďalej rozvíjať našu schopnosť vykonávať po prvýkrát letecké bezpečnostné operácie EÚ vrátane leteckých podporných, záchranných, evakuačných a sledovacích úloh a úloh pri zmiernovaní následkov katastrof. S cieľom uľahčiť koordinované využívanie vojenských vzdušných prostriedkov na podporu misií a operácií SBOP posilníme aj našu spoluprácu a partnerstvo s EÚ a multilaterálnymi štruktúrami a iniciatívami vo vzdušnej doméne, ako je napríklad európske veliteľstvo leteckej dopravy.

Prostredníctvom našich **civilných misií SBOP** zásadným spôsobom prispievame k právnemu štátu, v oblasti civilnej správy, polície a k reforme bezpečnostného sektora v krízových oblastiach. Majú zásadný význam aj pri širšej reakcii EÚ na bezpečnostné výzvy prostredníctvom nevojenských prostriedkov vrátane tých, ktoré súvisia s neregulárnou migráciou, hybridnými hrozbami, terorizmom, organizovanou trestnou činnosťou, radikalizáciou a násilným extrémizmom.

Pakt o civilnej SBOP nám pomáha ďalej rozvíjať a posilňovať naše civilné misie, aby mohli rýchlo a účinne reagovať na existujúce a vyvíjajúce sa hrozby a výzvy, ktoré oslabujú výkonný, súdny alebo legislatívny systém v krízových oblastiach, a riešiť kritické nedostatky. Zabezpečíme, aby sa civilné misie dali rýchlejšie nasadiť v súlade s paktom o civilnej SBOP. Konkrétnejšie, budeme schopní a pripravení nasadiť do 30 dní misiu s 200 civilnými expertmi, pričom v plnej miere budeme využívať kľúčové vybavenie a logistické služby, ktoré ponúka skladovacia kapacita a platforma na podporu misií. Zvýšime účinnosť, flexibilitu a schopnosť civilných misií reagovať, a to aj urýchlením nášho rozhodovania, posilnením operačného plánovania, zlepšením výberu a náboru personálu a zlepšením nástrojov reakcie vrátane špecializovaných tímov. Na tento účel budeme využívať výsledky výskumu, vývoja a inovácií. Budeme ďalej posilňovať našu civilnú SBOP prostredníctvom nového paktu, ktorý poskytne ciele týkajúce sa druhu, počtu a veľkosti civilných misií, prvkov štruktúrovaného procesu rozvoja civilných spôsobilostí, ako aj synergie s inými nástrojmi EÚ.

V záujme vzájomného prospechu a na účely spoločného riešenia relevantných bezpečnostných hrozieb je potrebná intenzívnejšia spolupráca medzi SBOP a aktérmi EÚ v oblasti **spravodlivosti a vnútorných vecí** vrátane agentúr, ako sú EUROPOL, EUROJUST, CEPOL a Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž (FRONTEX). Môžeme budovať na pozitívnych skúsenostiach, napríklad z Líbye, Ukrajiny, Sahelu a Afrického rohu alebo s útvaram zaoberajúcim sa informáciami o trestnej činnosti, ktorý bol zriadený v rámci námornej operácie EÚ v Stredozemí. Na tento účel sa snažíme zvýšiť synergie medzi aktérmi v oblasti spravodlivosti a vnútorných vecí a SBOP v súlade s prioritami EÚ. To zahŕňa spoločné situačné povedomie, pravidelné konzultácie a výmeny, ako aj prispôbené sekvenčné alebo priame nasadenie. S cieľom zabezpečiť adekvátnu angažovanosť zintenzívime aj spoluprácu s vnútroštátnymi aktérmi v oblasti spravodlivosti a vnútorných vecí, a to aj na politickej úrovni.

Musíme postupne ďalej posilňovať naše civilné a vojenské štruktúry **velenia a kontroly**. Zabezpečíme, aby bol útvar pre plánovanie a vedenie vojenských operácií plne schopný plánovať a kontrolovať nevýkonné a výkonné úlohy a operácie, ako aj taktické cvičenia, a veliť im. V tejto súvislosti zvýšime príspevky, pokiaľ ide o personál, a zabezpečíme, aby sme mali potrebné komunikačné a informačné systémy, ako aj požadované zariadenia. Keď útvar pre plánovanie a vedenie vojenských operácií dosiahne plnú prevádzkovú spôsobilosť, mal by sa považovať za preferovanú štruktúru velenia a kontroly. Nebude to mať vplyv na našu schopnosť naďalej využívať vopred určené národné operačné veliteľstvo. Posilní sa aj útvar pre plánovanie a vedenie civilných operácií, aby sa zlepšila jeho schopnosť plánovať súčasné a budúce civilné misie, veliť im a riadiť ich. Posilní sa spolupráca a koordinácia medzi vojenskými a civilnými štruktúrami prostredníctvom spoločného podporného koordinačného útvaru.

Sme naďalej pevne odhodlaní presadzovať a posilňovať **Ľudskú bezpečnosť** a rešpektovanie a dodržiavanie **medzinárodného humanitárneho práva a práva v oblasti ľudských práv** a ochranu civilistov vrátane humanitárneho personálu vo všetkých konfliktných situáciách, ako aj ďalej rozvíjať politiku náležitej starostlivosti EÚ v tejto oblasti. Musíme zachovať pevný postoj a zabrániť všetkým pokusom o odstránenie a oslabenie medzinárodného práva. Budeme tiež naďalej prispievať k ochrane kultúrneho dedičstva, a to aj prostredníctvom našich misií a operácií SBOP.

Sme pevne odhodlaní plniť ciele EÚ týkajúce sa **žien, mieru a bezpečnosti**. Riešenie rodových nerovností a rodovo motivovaného násillia je kľúčovým aspektom prevencie a riešenia konfliktov, ako aj budovania odolnosti proti bezpečnostným hrozbám na úrovni komunit. Vonkajšia činnosť EÚ vrátane civilných a vojenských misií a operácií by mala aktívne prispievať k posilneniu postavenia žien a k prevencii a riešeniu sexuálneho a rodovo motivovaného násillia počas konfliktov a po nich na základe práv a rozdielnych potrieb žien, mužov, dievčat a chlapcov. Naďalej budeme presadzovať **rodovú rovnosť** a na základe rodovej analýzy systematicky uplatňovať rodové hľadisko vo všetkých civilných a vojenských akciách v rámci SBOP a pri ich plánovaní, s dôrazom aj na rovnocennú a zmysluplnú účasť žien vo všetkých funkciách vrátane riadiacich. Zaväzujeme sa tiež plniť ciele EÚ týkajúce sa **detí v ozbrojených konfliktoch**. Vonkajšia činnosť EÚ zásadným spôsobom prispieva k ukončeniu závažného porušovania práv detí postihnutých konfliktom a k jeho prevencii, a tým k prelomeniu cyklov násillia, a to aj prostredníctvom civilných a vojenských akcií SBOP.

Spoločná príprava

Ak sa členský štát stane na svojom území obeťou ozbrojenej agresie, ostatné členské štáty majú voči nemu povinnosť poskytnúť pomoc a podporu všetkými prostriedkami, ktoré majú k dispozícii, v súlade s článkom 51 Charty Organizácie Spojených národov. Tým nie je dotknutý osobitný charakter bezpečnostnej a obrannej politiky niektorých členských štátov. Zväzky a spolupráca v tejto oblasti sú v súlade so zväzkami v rámci Organizácie Severoatlantickej zmluvy, ktorá zostáva pre štáty, ktoré sú jej členmi, základom ich kolektívnej obrany a fórom na jej uskutočňovanie. Budeme naďalej investovať do našej **vzájomnej pomoci** podľa článku 42 ods. 7 Zmluvy o Európskej únii, ako aj do **solidarity** podľa článku 222 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, a to najmä prostredníctvom častých cvičení.

V záujme zvýšenia našej pripravenosti budeme systematickejšie uskutočňovať **predbežné plánovanie** založené na scenároch, zlepšíme včasné varovanie a prispôbíme operačné scenáre, ktoré budú zodpovedať meniacim sa hrozbám a výzvam, ktorým čelíme. Kombináciou geopriestorových a všetkých ostatných **spravodajských informácií** bude predbežné plánovanie viesť k všeobecným civilným a vojenským plánom, ktoré sa budú prispôbovať a zachovávať v závislosti od vývoja scenárov. V tejto súvislosti posilníme spoluprácu medzi subjektmi zodpovednými za operačné plánovanie na úrovni EÚ a na úrovni členských štátov.

Únia môže byť efektívna len vtedy, ak má k dispozícii dostatočný a dobre vycvičený civilný a vojenský personál. Musíme posilniť naše kapacity, kritických poskytovateľov a vybavenie, aby sme preklenuli priepasť medzi našou úrovňou ambícií a dostupnými **zdrojmi**. Na splnenie našich ambícií a uľahčenie **spravodlivého rozloženia** príspevkov na vojenské misie a operácie je potrebné získať transparentnejší a štruktúrovanejší prehľad dostupného civilného a vojenského personálu pre misie a operácie SBOP prostredníctvom včasných politických konzultácií. Zaväzujeme sa, že budeme stimulovať **vytváranie síl** pre vojenské misie a operácie, napríklad zvýšením transparentnosti a predvídateľnosti rotácie jednotiek a rozšírením rozsahu spoločných nákladov v rámci Európskeho mierového nástroja. V záujme zvýšenia účinnosti našich nevýkonných misií uznávame, že je potrebné predĺžiť obdobie nasadenia vyšších dôstojníkov misií. Toto úsilie prispeje k splneniu príslušných zväzkov, ktoré zúčastnené členské štáty prijali v rámci stálej štruktúrovanej spolupráce.

Pripravenosť a **interoperabilita** sú kľúčovými prvkami našej reakcie na hrozby a strategické súperenie. Časté civilné a vojenské **taktické cvičenia** vo všetkých doménach, ako aj posilnené predbežné plánovanie nám pomôžu výrazne zvýšiť našu pripravenosť, posilniť interoperabilitu a podporiť spoločnú strategickú kultúru. Taktické cvičenia v rámci EÚ s postupným zapojením útvaru pre plánovanie a vedenie vojenských operácií budú formovať najmä kapacitu EÚ pre rýchle nasadenie a vo všeobecnosti posilnia našu pozíciu, doplnia našu strategickú komunikáciu a posilnia interoperabilitu, a to aj s partnermi.

Vojenská agresia Ruska voči Ukrajine potvrdila naliehavú potrebu výrazne posilniť **vojenskú mobilitu** našich ozbrojených síl v rámci Únie aj mimo nej. Posilníme dopravnú infraštruktúru s dvojakým použitím v rámci celej transeurópskej dopravnej siete s cieľom podporiť rýchly a plynulý pohyb vojenského personálu, materiálu a vybavenia na operačné nasadenie a cvičenia, a to v úzkej spolupráci s NATO a inými partnermi. Dohodneme sa na nových záväzkoch s cieľom urýchliť a harmonizovať cezhraničné postupy, identifikovať spôsoby, ako podporiť rozsiahle presuny ohlásené krátko vopred, investovať do digitalizácie našich ozbrojených síl a rozvíjať špičkové, energeticky účinné spôsobilosti, ktoré zaručia našu schopnosť rýchlo reagovať a pôsobiť v obmedzujúcom prostredí, pričom zohľadníme ústavné požiadavky určitých členských štátov. Takisto prepojíme našu prácu v oblasti vojenskej mobility so simulačnými a taktickými cvičeniami ozbrojených síl členských štátov.

Ciele

Naším cieľom je stať sa asertívnejším aktérom v oblasti bezpečnosti a obrany tým, že umožníme rásnejšie, rýchlejšie a rozhodnejšie opatrenia, a to aj v záujme odolnosti Únie a našej vzájomnej pomoci a solidarity. Normou bude predbežné plánovanie a posilnia sa existujúce štruktúry velenia a kontroly. Budeme lepšie pripravení prostredníctvom taktických cvičení a integrovanejšieho prístupu ku krízam.

Aktivita

- Do roku 2025 bude plne funkčná **kapacita EÚ pre rýchle nasadenie**, ktorá umožní rýchle nasadenie modulárnej sily pozostávajúcej až z 5 000 vojakov v obmedzujúcom prostredí. Na tento účel sa v roku 2022 dohodneme na operačných scenároch. Od roku 2023 pravidelné taktické cvičenia prispejú k pripravenosti a interoperabilite.
- Do roku 2023 rozhodneme o praktických spôsoboch vykonávania **článku 44 Zmluvy o Európskej únii** s cieľom umožniť skupine ochotných a schopných členských štátov plánovať a viesť misiu alebo operáciu s využitím rámca EÚ a pod politickým dohľadom Rady.
- Do roku 2025 bude **útvár pre plánovanie a vedenie vojenských operácií** schopný naplánovať a viesť všetky nevykonné vojenské misie a dve výkonné operácie malého rozsahu alebo jednu výkonnú operáciu stredného rozsahu, ako aj taktické cvičenia. Ako ďalší krok a po dosiahnutí tohto cieľa budeme tiež pracovať na ďalšom rozšírení našej schopnosti plánovať a viesť ďalšie nevykonné misie a výkonné operácie.
- Budeme ďalej **posilňovať naše civilné a vojenské misie a operácie SBOP**. Ako prvý krok do polovice roku 2022 ďalej upravíme náš súčasný model vojenských misií s cieľom zvýšiť ich účinnosť v teréne. Preskúmame aj spôsoby, ako posilniť naše dve námorné operácie. Zároveň preskúmame ďalšie možnosti poskytovania cielenejšej poradenskej podpory bezpečnostným a obranným organizáciám partnerských krajín.
- Posilníme **vzájomnú podporu medzi misiami a operáciami SBOP a ad hoc misiami a operáciami pod vedením Európy** v súlade s ich príslušnými mandátmi. Ako prvý krok vytvoríme do konca roka 2022 prepojenia v teréne, napríklad medzi operáciou EUNAVFOR Atalanta a Európskou misiou pre informovanosť o námornej situácii v Hormuzskom prielive, ako aj v regióne Sahel.
- Na základe skúseností s koncepciou **koordinovanej námornej prítomnosti** v Guinejskom zálive a jej uplatňovaním na severozápadnú časť Indického oceánu od druhého polroku 2022 zvažíme ďalšie námorné oblasti záujmu.
- Do roku 2023 sa dohodneme na vojenskej koncepcii pre **letecké bezpečnostné operácie** vrátane leteckých podporných, záchranných, evakuačných a sledovacích úloh a úloh pri zmiernovaní následkov katastrof.

- Do polovice roku 2023 prijmemo nový **pakt o civilnej SBOP**, ktorý ďalej zvýši účinnosť našich misií a pomôže rozvíjať potrebné civilné spôsobilosti. Tiež ďalej zlepšíme spoluprácu medzi príslušnými aktérmi EÚ a členských štátov v oblasti spravodlivosti a vnútorných vecí a SBOP. Budeme schopní do 30 dní nasadiť **civilnú misiu SBOP** s 200 plne vybavenými odborníkmi, a to aj v zložitých prostrediach.
- Systematicky budeme zohľadňovať problematiku **ľudských práv a rodové hľadisko** vo všetkých civilných a vojenských akciách v rámci SBOP a zvyšovať počet žien vo všetkých funkciách vrátane riadiacich. Do roku 2023 posilníme našu sieť poradcov pre ľudské práva a rodové otázky v misiách a operáciách SBOP.

Príprava

- Budeme pokračovať v pravidelných cvičeniach s cieľom ďalej posilniť našu **vzájomnú pomoc** v prípade ozbrojenej agresie v súlade s článkom 42 ods. 7 Zmluvy o Európskej únii. Ich súčasťou budú od roku 2022 pravidelné kybernetické cvičenia.
- Od roku 2023 budeme organizovať pravidelné **taktické cvičenia** vo všetkých doménach s postupným zapojením útvaru pre plánovanie a vedenie vojenských operácií. V rámci týchto cvičení sa skombinujú aj civilné a vojenské prvky SBOP.
- Do roku 2022 sa dohodneme na **registri cyklu rotácie jednotiek** pre vojenské misie a operácie SBOP a posilníme včasné politické preskúmanie stavu síl v prípade civilných a vojenských misií a operácií SBOP.
- Aj vzhľadom na návrhy týkajúce sa kapacity EÚ pre rýchle nasadenie opätovne posúdime do roku 2023 rozsah a vymedzenie **spoločných nákladov** v záujme posilnenia solidarity a stimulovania účasti na vojenských misiách a operáciách, ako aj náklady súvisiace s cvičeniami.
- Do konca roka 2022 prijmemo nové záväzky s cieľom výrazne posilniť **vojenskú mobilitu** a investovať do nej a dohodneme sa na ambicióznom revidovanom akčnom pláne. Bude to zahŕňať nové opatrenia v oblastiach, ako je digitalizácia, zvyšovanie kybernetickej odolnosti dopravnej infraštruktúry a jej podporných systémov, ako aj využívanie umelej inteligencie a leteckej a námornej dopravy na zlepšenie vojenskej mobility v rámci EÚ aj mimo nej. V budúcnosti budeme ďalej zvyšovať a stimulovať investície do vojenskej mobility¹.
 - Okamžite urýchlíme vykonávanie projektov dopravnej infraštruktúry s dvojakým použitím, a to aj tým, že predsunieme rozpočet na vojenskú mobilitu v rámci akčného plánu v oblasti vojenskej mobility a Nástroja na prepájanie Európy.
 - Do konca roka 2022 začneme analýzu spôsobilosti dopravnej infraštruktúry EÚ na podporu rozsiahlych presunov ohlásených krátko vopred.
 - Do roku 2025 dokončíme zlepšovanie a harmonizáciu cezhraničných postupov.

¹ To sa uskutoční bez toho, aby bol dotknutý budúci viacročný finančný rámec EÚ.

3. BEZPEČNOSŤ

Musíme sa čo najlepšie pripraviť na rýchlo sa objavujúce výzvy. Naši strategickí súperia nasadzujú voči nám široký súbor nástrojov a skúšajú našu **odolnosť** s cieľom oslabiť našu **bezpečnosť** a aktívne mariť bezpečný prístup k námornej, vzdušnej, kybernetickej a kozmickej doméne. Čoraz viac sme konfrontovaní s hrozbami hybridného charakteru. Okrem toho nadnárodné hrozby, ako sú terorizmus a šírenie zbraní, zostávajú nepretržitou výzvou. Musíme výrazne posilniť našu odolnosť lepším predvídaním a odhaľovaním takýchto hrozieb a reagovaním na ne. V tom bude prínosom pravidelné a štruktúrované preskúmanie analýzy hrozieb voči nám, je to však len jeden z prvkov.

Posilnenie nášho včasného varovania, spravodajského prehľadu a bezpečnej komunikácie

Budeme viac investovať do spoločnej analýzy s cieľom zlepšiť naše **situačné povedomie** a **strategický výhľad**, pričom budeme vychádzať z nášho systému včasného varovania a mechanizmu mapovania situácie. Posilníme naše situačné povedomie, ktoré vychádza zo spravodajských informácií, a príslušné kapacity EÚ, najmä v rámci **jednotnej kapacity EÚ na analýzu spravodajských informácií**, ako aj Satelitné stredisko EÚ. Tým sa zároveň priblížime k vytvoreniu **spoločnej strategickej kultúry** a prispejeme k dôveryhodnosti EÚ ako strategického aktéra. Musíme si zachovať špičkovú úroveň pri zabezpečovaní nezávislého rozhodovania EÚ, a to aj na základe geopriestorových údajov. Posilníme úlohu jednotnej kapacity EÚ na analýzu strategických spravodajských informácií ako jednotného vstupného miesta pre príspevky civilných a vojenských spravodajských a bezpečnostných zložiek členských štátov. Uľahčí sa tým výmena strategických spravodajských informácií s cieľom lepšie reagovať na výzvy, ktorým čelíme, a poskytovať lepšie služby činiteľom s rozhodovacími právomocami v inštitúciách EÚ a členských štátoch.

Keďže jej inštitúcie sú vystavené zvyšujúcemu sa počtu kybernetických útokov alebo pokusom o narušenie ich systémov, EÚ musí posilniť ochranu svojich najkritickejších procesov, aktív a informácií a zabezpečiť, aby sa mohla spoľahnúť na spoľahlivé a dôveryhodné informácie a adekvátne európske a komunikačné systémy. Posilnený spravodajský prehľad si bude vyžadovať **bezpečné komunikačné prostriedky na vyššej úrovni**. Na tento účel zefektívňujeme bezpečnostné pravidlá a predpisy a zároveň posilníme spoločný prístup zo strany členských štátov, inštitúcií, orgánov a agentúr EÚ, ako aj misií a operácií SBOP k ochrane informácií, infraštruktúry a komunikačných systémov. Bude si to vyžadovať investície do najmodernejšieho európskeho technického vybavenia, infraštruktúry a odborných znalostí. Na základe stratégie kybernetickej bezpečnosti EÚ vyzývame inštitúcie, agentúry a orgány EÚ, aby prijali dodatočné normy a pravidlá týkajúce sa informácií a kybernetickej bezpečnosti, ako aj ochrany utajovaných skutočností a citlivých neutajovaných skutočností EÚ, čím sa uľahčí zabezpečená výmena informácií s členskými štátmi.

Hybridné hrozby, kybernetická diplomacia, manipulácia s informáciami a zasahovanie zo zahraničia

Výrazne posilníme našu **odolnosť** proti **hybridným hrozbám**, kybernetickým útokom a manipulácii s informáciami a zasahovaniu zo zahraničia, ako aj našu schopnosť čeliť im. Štátni i neštátni zahraniční aktéri neustále zdokonaľujú, a tým posilňujú svoju taktiku, techniky a postupy, ako je inštrumentalizácia neregulárnej migrácie, právna vojna („lawfare“), ako aj nátlak, ktorý je zacielený na našu hospodársku a energetickú bezpečnosť. Široká škála existujúcich a potenciálnych nových nástrojov EÚ sa preto spojí v širšom **súbore hybridných nástrojov EÚ**. Tento súbor nástrojov by mal poskytnúť rámec na koordinovanú reakciu na hybridné kampane, ktoré majú vplyv na EÚ a jej členské štáty, a mal by zahŕňať napríklad preventívne, kooperatívne, stabilizačné a reštriktívne opatrenia a opatrenia na obnovu, ako aj posilniť solidaritu a vzájomnú pomoc. Členské štáty môžu navrhnúť koordinované pripísanie zodpovednosti za hybridné činnosti, pričom uznávajú, že pripísanie zodpovednosti je suverénnou vnútroštátnou výsadou. Naša reakcia si vyžaduje plnú mobilizáciu všetkých príslušných civilných a vojenských nástrojov podľa potreby na základe vonkajších a vnútorných politik. Musí tiež vychádzať zo spoločného chápania a posúdenia týchto hrozieb. Preto posilníme našu schopnosť odhaľovať, identifikovať a analyzovať takéto hrozby a ich zdroj. V tejto súvislosti výhľad a situačné povedomie zabezpečí jednotná kapacita na analýzu spravodajských informácií, a najmä **stredisko pre hybridné hrozby**. V rámci tohto širšieho súboru hybridných nástrojov EÚ musíme posilniť **odolnosť našej spoločnosti a nášho hospodárstva**, chrániť kritickú infraštruktúru, ako aj naše demokracie a volebné procesy na úrovni EÚ a na vnútroštátnej úrovni. Vytvoríme aj **tímy rýchlej reakcie EÚ na hybridné hrozby**, ktoré sa prispôbia daným hrozbám a ktoré budú využívať relevantnú civilnú a vojenskú expertízu z príslušných odvetví na národnej úrovni a úrovni EÚ na podporu členských štátov, misií a operácií SBOP a partnerských krajín v boji proti hybridným hrozbám. Zabezpečíme synergie a preskúmame ďalšie možnosti spolupráce s NATO v boji proti hybridným hrozbám.

Takisto musíme byť schopní rýchlo a dôrazne reagovať kybernetické útoky, ako sú štátom podporované škodlivé kybernetické činnosti zamerané na kritickú infraštruktúru a ransomwarové útoky. Na tento účel posilníme našu schopnosť koordinovane identifikovať a analyzovať kybernetické útoky. Posilníme **súbor nástrojov kybernetickej diplomacie EÚ** a v plnej miere využijeme všetky jeho nástroje vrátane preventívnych opatrení a sankcií proti vonkajším aktérom za škodlivé kybernetické činnosti voči Únii a jej členskými štátom. Prispejeme k spoločnej kybernetickej jednotke EÚ s cieľom zvýšiť spoločné situačné povedomie a spoluprácu medzi inštitúciami EÚ a členskými štátmi.

Budeme dôrazne reagovať na manipuláciu s informáciami a zasahovanie zo zahraničia, ako sme reagovali prostredníctvom našich rozhodných a koordinovaných opatrení proti dezinformačnej kampani Ruska v kontexte jeho vojenskej agresie voči Ukrajine. Budeme v tom pokračovať v plnom súlade s vnútornými politikami EÚ tým, že dospejeme k spoločnému chápaniu hrozby a ďalej rozvineme celý rad nástrojov na účinné odhaľovanie, analýzu a riešenie tejto hrozby a budeme sankcionovať páchatel'ov takýchto činností. S cieľom zvýšiť našu spoločenskú odolnosť posilníme aj prístup k dôveryhodným informáciám a slobodným a nezávislým médiám v celej Únii. Na tento účel, v súlade s výzvou uvedenou v akčnom pláne pre európsku demokraciu, vyvineme **súbor nástrojov EÚ na riešenie manipulácie s informáciami a zasahovania zo zahraničia a na boj proti nim**, a to aj v rámci našich misií a operácií SBOP. Tým sa rozšíria naše možnosti reakcie, posilnia naše kapacity v oblasti odolnosti a spolupráca v rámci EÚ i spolupráca zameraná na podporu partnerských krajín a zlepšiť situačná informovanosť prostredníctvom systému včasného varovania. Budeme tiež pokračovať v práci na spoločnom operačnom mechanizme zameranom na volebné procesy a možnom označení volebnej infraštruktúry za kritickú infraštruktúru. Budeme pokračovať v spolupráci s podobne zmýšľajúcimi partnermi, ako sú NATO, G7, ako aj občianska spoločnosť a súkromný sektor, a zintenzívime naše úsilie v rámci OSN.

Zabezpečenie nášho prístupu k strategickým oblastiam

Budeme ďalej rozvíjať **politiku EÚ v oblasti kybernetickej obrany** s cieľom chrániť sa pred kybernetickými útokmi, odhaľovať ich, ubrániť sa im a odrádzať od nich. Táto politika oživí výskum a inovácie, podnieti priemyselnú základňu EÚ a podporí vzdelávanie a odbornú prípravu s cieľom zabezpečiť, aby sme boli pripravení konať. Vďaka nej sa zintenzívni spolupráca medzi aktérmi EÚ a členských štátov v oblasti kybernetickej obrany a vytvoria mechanizmy na znásobenie spôsobilostí na úrovni EÚ, a to aj v kontexte misií a operácií SBOP. Posilní sa tiež spolupráca s podobne zmýšľajúcimi partnermi v oblasti kybernetickej obrany, najmä s NATO. Nový **európsky akt o kybernetickej odolnosti** posilní náš spoločný postoj ku kybernetickej infraštruktúre a normám. Budeme pracovať na vytvorení európskej infraštruktúry centier bezpečnostných operácií.

V súlade so stratégiou kybernetickej bezpečnosti EÚ z roku 2020 budeme rozvíjať **prístup Únie ku kybernetickej bezpečnosti** posilňovaním našej schopnosti predchádzať kybernetickým útokom prostredníctvom budovania kapacít, rozvoja spôsobilostí, výcviku, cvičení, zvýšenej odolnosti a dôslednou reakciou na kybernetické útoky proti Únii, jej inštitúciám a jej členským štátom, pričom využijeme všetky dostupné nástroje EÚ. Aktérom hrozieb, ktorí sa snažia odoprieť EÚ a jej partnerom bezpečný a otvorený prístup do kybernetického priestoru, vyšleme ďalšie signály, že sme odhodlaní reagovať okamžite a dlhodobo. Budeme podporovať našich partnerov pri zvyšovaní ich kybernetickej odolnosti a v prípade kybernetických kríz vyšleme expertov EÚ a členských štátov, aby poskytli podporu. Pravidelnými cvičeniami v kybernetickej oblasti prispejeme k ďalšiemu zvyšovaniu solidarity a vzájomnej pomoci. Posilníme **naše kapacity v oblasti kybernetického spravodajstva** s cieľom zvýšiť našu kybernetickú odolnosť a zároveň poskytneme účinnú podporu našim civilným a vojenským misiám a operáciám SBOP, ako aj našim ozbrojeným silám. Zvýšime interoperabilitu a výmenu informácií prostredníctvom spolupráce medzi vojenskými tímami reakcie na núdzové počítačové situácie (MilCERT), ako aj pri vedení obranných kybernetických operácií. Uznávame, že posilnenie našej kybernetickej bezpečnosti je spôsob, ako zvýšiť účinnosť a bezpečnosť nášho úsilia na pevnine, vo vzduchu, na mori a v kozmickom priestore.

Naša sloboda konať závisí od bezpečného, chráneného a autonómneho prístupu do **kozmickej domény**. Musíme byť pripravení na to, že kozmický priestor bude predmetom väčšieho súperenia a sporov. Vzhľadom na našu rastúcu závislosť od kozmických systémov a služieb sme zraniteľnejší voči nezodpovednému a ohrozujúcemu správaniu zo strany strategických súperov. Rastúci počet objektov na obežnej dráhe a kozmický odpad takisto zvyšujú riziká a napätie. Vesmírny program EÚ a iné vesmírne infraštruktúry Únie a jej členských štátov prispievajú k našej odolnosti. Ponúkajú kľúčové služby, ktoré nahrádzajú alebo dopĺňajú pozemné infraštruktúry na pozorovanie Zeme, satelitnú navigáciu alebo telekomunikácie. Kozmické systémy EÚ by mali ponúkať globálnu prepojenosť s aktérmi v oblasti bezpečnosti a obrany. S týmto cieľom budeme pracovať na návrhu globálneho bezpečného komunikačného systému EÚ založeného na vesmírnych technológiách, a to aj prostredníctvom programu Únie pre bezpečnú konektivitu na roky 2023 – 2027.

Uvedomujeme si, že kozmické prostriedky EÚ sú pod civilnou kontrolou a uznávame význam vesmírneho programu EÚ, preto existuje naliehavá potreba doplniť súčasnú stratégiu v oblasti kozmického priestoru a posilniť bezpečnostné a obranné dimenzie Únie v kozmickom priestore. Nová **stratégia EÚ v oblasti kozmického priestoru pre bezpečnosť a obranu** nám pomôže dosiahnuť spoločné chápanie rizík a hrozieb súvisiacich s kozmickým priestorom, vyvinúť vhodné spôsoby reakcie a spôsobilosti, aby sme mohli lepšie a rýchlejšie reagovať na krízy, pomôže posilniť našu odolnosť a v plnej miere využiť prínosy a príležitosti spojené s kozmickou doménou. Takáto stratégia by mala okrem iného zahŕňať politické, operačné a diplomatické aspekty, ako aj aspekt riadenia.

Budeme naďalej investovať do **získavania informácií o situácii v kozmickom priestore**, aby sme lepšie pochopili a obmedzili riziká, hrozby a zraniteľné miesta súvisiace s vesmírnymi technológiami. Posilníme inovácie s dvojakým použitím a investujeme do rozvoja spôsobilostí, aby mohla Európa využiť autonómny prístup do kozmického priestoru. Budeme chrániť dodávateľské reťazce súvisiace s kozmickým priestorom a investujeme do kritických vesmírnych technológií v koordinácii s Európskou obrannou agentúrou a Európskou vesmírnou agentúrou. Posilníme aj odolnosť súvisiacich európskych dodávateľských reťazcov s cieľom zabezpečiť integritu, bezpečnosť a prevádzku vesmírnej infraštruktúry. Budeme úzko spolupracovať s partnermi pri znižovaní hrozieb v súlade s prebiehajúcim úsilím Organizácie Spojených národov zameraným na vypracovanie noriem, pravidiel a zásad zodpovedného správania v kozmickom priestore. Budeme pracovať na spoločnom prístupe EÚ k manažmentu vesmírnej prevádzky v nadväznosti na spoločné oznámenie Komisie a vysokého predstaviteľa. Uskutočníme cvičenia na testovanie odolnosti našich kozmických prostriedkov a identifikujeme potrebné prostriedky na riešenie zraniteľných miest, aby sme v prípade núdze alebo krízy mohli rýchlo a rozhodne reagovať na hrozby súvisiace s kozmickým priestorom. Po validácii mechanizmu reakcie na hrozby v rámci systému Galileo ho rozšírime na ďalšie zložky vesmírneho programu EÚ. Naším cieľom je tiež ďalej posilňovať solidaritu, vzájomnú pomoc a reakciu na krízu v prípade útokov pochádzajúcich z vesmíru alebo ohrozenia prostriedkov umiestnených vo vesmíre, a to aj prostredníctvom cvičení.

Vzdušná doména má zásadný význam pre zabezpečenie našich území a obyvateľstva, ako aj pre medzinárodný obchod a cestovanie. Štátne a neštátne subjekty spochybňujú našu bezpečnosť na území EÚ aj mimo neho, napríklad únosmi civilných lietadiel, ako aj rastúcim využívaním dronov a nových technológií. Pokročilé vojenské spôsobilosti, ako sú bezpilotné vzdušné prostriedky, prostriedky protivzdušnej obrany stredného a dlhého doletu a moderné lietadlá sa šíria na celom svete a čoraz viac predstavujú výzvu pre bezpečné a neobmedzené využívanie vzdušného priestoru. Slobodný a bezpečný prístup do vzdušného priestoru spochybňujú aj stratégie našich súperov, najmä v našom susedstve, zamerané na sťaženie alebo obmedzenie voľnosti pohybu a konania. V úzkej spolupráci s príslušnými zainteresovanými stranami v oblasti civilného letectva, ako aj s NATO budeme pokračovať v strategických úvahách s cieľom zachovať náš nepopierateľný prístup do vzdušného priestoru.

Na základe aktualizácie stratégie námornej bezpečnosti EÚ a súvisiaceho akčného plánu budeme ďalej investovať do našej **námornej bezpečnosti** a globálnej prítomnosti, čím zabezpečíme neobmedzený prístup na širé more a k námorným komunikačným koridorom, ako aj dodržiavanie medzinárodného morského práva. Provokatívne protiprávne činy na mori, trestná činnosť ako pirátstvo a nezákonný obchod, spory týkajúce sa námorných oblastí a neprimeraných nárokov, odopretie prístupu a hybridné hrozby, toto všetko ohrozuje našu námornú bezpečnosť. V záujme ochrany našich námorných záujmov a kritickej námornej infraštruktúry, a to aj na morskom dne, posilníme našu schopnosť zhromažďovať a poskytovať presné informácie a spravodajské informácie s cieľom posilniť situačné povedomie, a to aj prostredníctvom výmeny informácií medzi civilnými a vojenskými aktérmi. S týmto cieľom budeme pokračovať v práci na spoločnej operačnej spôsobilosti a technických riešeniach vrátane optimálneho využívania rámca stálej štruktúrovanej spolupráce. Budeme ďalej rozvíjať mechanizmus **koordinovanej námornej prítomnosti**, ako aj posilňovať interakcie a koordináciu medzi našimi námornými operáciami SBOP a príslušnými aktérmi. S cieľom zvýšiť našu námornú pripravenosť a odolnosť budeme organizovať pravidelné námorné cvičenia námorníctva a pobrežných stráží členských štátov. V plnej miere využijeme aj našu politiku partnerstva v námornej doméne, napríklad prostredníctvom zastavení v prístavoch, výcviku a cvičení, ako aj budovania kapacít.

Boj proti terorizmu

Posilníme našu reakciu s cieľom lepšie **predchádzať terorizmu a bojovať proti nemu**. S využitím našich nástrojov SBOP, ako aj iných nástrojov budeme podporovať partnerské krajiny, a to aj prostredníctvom diplomatickej angažovanosti a politického dialógu, stabilizačného úsilia, programov na predchádzanie násilnému extrémizmu a boj proti nemu a spolupráce v oblasti právneho štátu, a zároveň presadzovať plné dodržiavanie ľudských práv a medzinárodného práva. Zintenzívime našu spoluprácu so strategickými partnermi vrátane OSN a na iných multilaterálnych fórach, ako je Globálne fórum pre boj proti terorizmu a globálna koalícia na boj proti Dá'iš. Budeme sa zaoberať aj novým vývojom, ako je využívanie nových technológií na financovanie terorizmu a šírenie teroristického obsahu online. V rámci delegácií EÚ budeme ďalej posilňovať našu sieť expertov na boj proti terorizmu.

Podpora odzbrojenia, nešírenia zbraní a kontroly zbrojenia

Budeme presadzovať, podporovať a ďalej rozvíjať rámec pre **odzbrojenie, nešírenie zbraní a kontrolu zbrojenia**. Budeme naďalej podporovať ústrednú úlohu Zmluvy o nešírení jadrových zbraní a zdôrazňovať potrebu vykonávať všetky povinnosti, ktoré z nej vyplývajú, ako aj záväzky prijaté na predchádzajúcich hodnotiacich konferenciách vrátane potreby dosiahnuť konkrétny pokrok smerujúci k plnému uplatňovaniu článku VI, pričom konečným cieľom je úplná likvidácia jadrových zbraní. Sme odhodlaní usilovať sa o bezpečnejší svet pre všetkých v súlade s cieľmi zmluvy, a to spôsobom, ktorý podporuje medzinárodnú stabilitu, mier a bezpečnosť. Musíme zvýšiť naše kapacity na kontrolu nehmotného transferu technológií vrátane vedeckých poznatkov, ak je to potrebné. To znamená ochranu a posilnenie existujúcich režimov kontroly vývozu. EÚ, ktorá čelí novým výzvam vyplývajúcim z nových technológií, je naďalej odhodlaná zachovať mechanizmy odzbrojenia, nešírenia zbraní a kontroly zbrojenia. V tejto súvislosti je tiež nevyhnutné koordinovať prístup s partnermi.

Pokiaľ ide o kontrolu zbrojenia, EÚ a jej členské štáty zintenzívnia svoju komunikáciu a úsilie o možné riešenia v oblasti kontroly zbrojenia, pričom zohľadnia svoje bezpečnostné záujmy, a to v úzkej koordinácii s partnermi, najmä Spojenými štátmi a NATO. Na tejto otázke budeme ďalej pracovať. Budeme naďalej vyzývať, aby štáty s najväčším jadrovým arzenálom tieto arzenály znižovali prostredníctvom dohôd po uplynutí platnosti novej zmluvy START vrátane strategických a nestrategických jadrových zbraní a rozmiestnených jadrových zbraní a aby pokračovali diskusie o opatreniach na budovanie dôvery, o overovaní, transparentnosti jadrových doktrín a strategických opatreniach na zníženie rizika.

Posilnenie odolnosti voči zmene klímy, katastrofám a núdzovým situáciám

Zmena klímy a zhoršovanie životného prostredia nie sú len hrozbami samej osebe, ale aj násobiteľmi rizík. Globálne otepľovanie vedie k **častejším a extrémnejším výkyvom počasia a prírodným katastrofám**, ako aj degradácii ekosystémov na celom svete, ktorá zvyšuje zraniteľnosť a exponovanosť. To zvyšuje potenciál pre sociálnu, hospodársku a politickú nestabilitu a konflikty v nestabilných krajinách. Zmena klímy a zhoršovanie životného prostredia majú vplyv na kľúčovú energetickú infraštruktúru, poľnohospodársku činnosť a nedostatok prírodných zdrojov, čo prehĺbuje existujúce sociálne nerovnosti a zraniteľné komunity vystavuje novým druhom rizík. Preto majú priame dôsledky aj pre našu bezpečnosť a obranu. Prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo môže mať sociálne, hospodárske a politické dôsledky, ktoré môžu stupňovať napäté situácie. Ďalej posudzujeme rôzne účinky zmeny klímy a zhoršovania životného prostredia na globálnu a regionálnu bezpečnosť, ako aj na naše ozbrojené sily a misie a operácie SBOP. Prispôbime sektor bezpečnosti a obrany Únie a naše činnosti v rámci SBOP a zvýšime energetickú efektívnosť a efektívne využívanie zdrojov, a to aj pokiaľ ide o environmentálnu stopu našich misií a operácií SBOP, v súlade s cieľom Únie dosiahnuť klimatickú neutralitu do roku 2050 v rámci Európskej zelenej dohody, a to bez zníženia operačnej účinnosti. Na tento účel posilníme úlohu zelených technológií a udržateľnej digitalizácie v ozbrojených silách a v sektore obrany vo všeobecnosti. Zmenu klímy a environmentálne aspekty budeme zohľadňovať aj vo všetkých civilných a vojenských misiách a operáciách SBOP. Okrem toho posilníme naše analytické kapacity a systémy včasného varovania, pokiaľ ide o konkrétne bezpečnostné výzvy vyvolané zmenou klímy a globálnym prechodom na klimaticky neutrálne, zdrojovo efektívne a obehové hospodárstvo.

Zásadný význam má integrovaný prístup k reakcii na závažné krízy. Pandémia COVID-19, ako aj kríza v Afganistane upriamili našu pozornosť na to, že je dôležité viac rozvinúť schopnosť **zachraňovať a evakuovať** našich občanov, keď sú v ohrození za našimi hranicami. Pandémia takisto poukázala na dôležitú úlohu, ktorú môžu počas **zložitých kríz** zohrávať ozbrojené sily. Vojenský aktéri v členských štátoch môžu mobilizovať značné prostriedky na podporu aktérov zapojených do civilnej reakcie na katastrofy v oblastiach, ako sú logistická, zdravotnícka a bezpečnostná podpora a infraštruktúra. V nadväznosti na existujúce štruktúry Vojenského štábu EÚ, ako je útvár EÚ na plánovanie presunov, a mechanizmy Komisie v oblasti humanitárnej pomoci a pomoci pri katastrofách zlepšime spôsobilosti vojenskej pomoci, ako aj účinnosť koordinácie medzi civilnými a vojenskými orgánmi na vnútroštátnej úrovni a na úrovni Únie. Tým sa zabezpečí, aby vojenský aktéri boli, ako posledná možnosť, pripravení pomáhať civilným orgánom počas budúcich núdzových situácií a katastrof. Vojenský štáb EÚ môže tiež prispievať ku koordinácii logistickej podpory a pomoci členským štátom a tretím krajinám v krízovej situácii, ako aj k vykonávaniu nástrojov EÚ, ako je Európsky mierový nástroj alebo – na žiadosť členských štátov – doložka o vzájomnej pomoci, v súlade so Zmluvou o Európskej únii. Prehodnotia a posilnia sa aj mechanizmy krízovej reakcie ESVC, naša konzulárna podpora a bezpečnosť v teréne s cieľom lepšie pomáhať členským štátom v ich úsilí ochrániť a zachraňovať svojich občanov v zahraničí, ako aj podporovať naše delegácie EÚ, keď potrebujú evakuovať personál. V spolupráci s mechanizmom Únie v oblasti civilnej ochrany budeme podporovať civilné úsilie v oblasti zmierňovania následkov katastrof a musíme zabezpečiť, aby sme dokázali bezpečne evakuovať našich občanov z miest zasiahnutých prírodnými katastrofami a katastrofami spôsobenými ľudskou činnosťou. V tejto súvislosti zvýšime aj koordináciu s OSN a NATO.

Ciele

Musíme sa čo najlepšie pripraviť na rýchlo sa objavujúce výzvy. Výrazne posilníme našu odolnosť. Aby sme lepšie čelili hybridným hrozbám, vytvoríme súbor hybridných nástrojov, v ktorom sa sústredia naše existujúce nástroje. To tiež znamená, že posilníme našu kybernetickú obranu a kybernetickú bezpečnosť a posilníme našu schopnosť odrádzať od manipulácie s informáciami a zasahovania zo zahraničia a bojovať proti nim. Okrem toho musíme byť schopní zabezpečiť náš prístup a prítomnosť na širom mori, vo vzdušnom a kozmickom priestore. Kladieme si za cieľ ďalej zvyšovať našu odolnosť voči rizikám súvisiacim s klímou a katastrofám spôsobeným ľudskou činnosťou a prírodným katastrofám a zároveň sa usilovať o klimaticky neutrálnu prítomnosť EÚ v teréne. Posilníme aj našu schopnosť zachrániť a evakuovať našich občanov, ak sú v ohrození za našimi hranicami. Všetky tieto snahy prispievajú k posilneniu našej solidarity a vzájomnej pomoci.

Spravodajské informácie a bezpečná komunikácia

- Jednotná kapacita na analýzu spravodajských informácií do konca roku 2022 preskúma **analýzu hrozieb voči EÚ** v úzkej spolupráci so spravodajskými službami členských štátov. Takéto pravidelné a štruktúrované preskúmania sa budú vykonávať aspoň každé tri roky alebo skôr, ak si to bude vyžadovať meniaci sa strategický a bezpečnostný kontext.
- Do roku 2025 posilníme našu **jednotnú kapacitu na analýzu spravodajských informácií** zlepšením zdrojov a kapacít. Do roku 2025 posilníme aj **Satelitné stredisko EÚ** s cieľom posilniť našu autonómnu geopriestorovú spravodajskú kapacitu.
- S cieľom uľahčiť výmenu informácií vrátane utajovaných skutočností vyzývame inštitúcie, agentúry a orgány EÚ, aby v roku 2022 prijali **normy a pravidlá na zaistenie kybernetickej bezpečnosti a bezpečnosti informácií**.

Hybridné hrozby, kybernetická diplomacia, manipulácia s informáciami a zasahovanie zo zahraničia

- V roku 2022 vytvoríme náš **súbor hybridných nástrojov EÚ**, ktorý by mal poskytnúť rámec na koordinovanú reakciu na hybridné kampane, ktoré majú vplyv na EÚ a jej členské štáty, a ktorý bude zahŕňať napríklad preventívne, kooperatívne, stabilizačné, reštriktívne opatrenia a opatrenia zamerané na obnovu a podporu solidarity a vzájomnú pomoc. Budú sa v ňom spájať existujúce a prípadné nové nástroje vrátane vytvorenia tímov rýchlej reakcie EÚ na hybridné hrozby s cieľom podporiť schopnosť členských štátov, misií a operácií SBOP a partnerských krajín bojovať proti hybridným hrozbám. Na základe základných odvetvových scenárov hybridnej odolnosti EÚ a súčasnej bezpečnostnej situácie identifikujeme nedostatky, potreby a kroky na ich riešenie. Vykoná sa aj revízia protokolu EÚ na boj proti hybridným hrozbám.
- V roku 2022 ďalej posilníme **súbor nástrojov kybernetickej diplomacie**, najmä preskúmaním ďalších opatrení v oblasti reakcie.

- V roku 2022 vytvoríme **súbor nástrojov proti manipulácii s informáciami a zasahovaniu zo zahraničia**. Posilní sa tým naša schopnosť odhaliť a analyzovať túto hrozbu a reagovať na ňu, a to aj sankcionovaním páchatel'ov. Ďalej posilníme spôsobilosti EÚ v oblasti strategickej komunikácie a boja proti dezinformáciám. Do roku 2023 vytvoríme s pomocou vyhradeného dátového priestoru vhodný mechanizmus na systematické zhromažďovanie údajov o incidentoch, aby sme dosiahli spoločné vnímanie v otázke manipulácie s informáciami a zasahovania zo zahraničia. Do roku 2024 budú všetky misie a operácie SBOP plne vybavené spôsobilosťami a zdrojmi na nasadenie príslušných nástrojov z tohto súboru.

Strategické domény

- V roku 2022 budeme ďalej rozvíjať **politiku EÚ v oblasti kybernetickej obrany** s cieľom chrániť sa pred kybernetickými útokmi, odhaľovať ich, ubrániť sa im a odrádzať od nich. V roku 2022 sa pripraví návrh nového európskeho **aktu o kybernetickej odolnosti** a bude pokračovať práca na **spoločnej kybernetickej jednotke**.
- Do konca roka 2023 prijmeme **stratégiu EÚ v oblasti kozmického priestoru pre bezpečnosť a obranu**. Začneme validáciou mechanizmu reakcie na hrozby v rámci systému Galileo do konca roka 2022 a rozšírime ho na ďalšie zložky programu. Do konca roka 2022 preskúmame využívanie mechanizmov solidarity, vzájomnej pomoci a reakcie na krízu v prípade útokov pochádzajúcich z vesmíru alebo ohrozenia prostriedkov umiestnených vo vesmíre. Na tento účel budeme tiež vykonávať cvičenia, v rámci ktorých sa otestuje solidarita a reakcia na udalosti a incidenty v kozmickej doméne, čo ďalej podporí náš spoločný strategický prístup ku kozmickému priestoru.
- Do roku 2025 na základe aktualizovanej stratégie námornej bezpečnosti EÚ ďalej rozvineme a posilníme mechanizmy EÚ zamerané na informovanosť o **námornej bezpečnosti**, ako sú spoločné prostredie na výmenu informácií (CISE) a námorný dozor (MARSUR), s cieľom zlepšiť interoperabilitu, uľahčiť rozhodovanie a podporiť vyššiu prevádzkovú účinnosť. Ďalej zviditeľníme našu námornú prítomnosť v rámci EÚ aj mimo nej, a to aj prostredníctvom zastavení v prístavoch, výcviku a cvičení, ako aj budovania kapacít.
- Do konca roka 2022 pokročíme v strategických úvahách zameraných na **vzdušnú doménu** s cieľom zabezpečiť slobodný, bezpečný a chránený prístup Európy do vzdušného priestoru.

Boj proti terorizmu

- Zintenzívňime našu spoluprácu so strategickými partnermi a na multilaterálnych fórach a v rámci delegácií EÚ ďalej posilníme sieť expertov na boj proti terorizmu. Do začiatku roka 2023 preskúmame nástroje a programy EÚ, ktoré prispievajú k budovaniu kapacít partnerov v boji proti terorizmu vrátane boja proti financovaniu terorizmu, s cieľom zvýšiť ich účinnosť.

Podpora odzbrojenia, nešírenia zbraní a kontroly zbrojenia

- Do roku 2023 posilníme konkrétne **opatrenia EÚ na podporu cieľov v oblasti odzbrojenia, nešírenia zbraní a kontroly zbrojenia**. Zvýšime najmä našu podporu pre partnerov a pomôžeme im v plnej miere uplatňovať sankcie a kontrolné postupy. Budeme naďalej vyzývať na uzavretie dohôd po uplynutí platnosti novej zmluvy START.

Zmena klímy, katastrofy a núdzové situácie

- Do konca roka 2023 vypracujú členské štáty s cieľom plne vykonať plán v oblasti **zmeny klímy a obrany** národné stratégie na prípravu ozbrojených síl na zmenu klímy. Do roku 2025 budú mať všetky misie a operácie SBOP environmentálneho poradcu a podajú správu o svojej environmentálnej stope.
- Zlepšíme **schopnosť ozbrojených síl členských štátov podporovať civilné orgány** v núdzových situáciách vo fáze plánovania aj výkonu a zároveň posilníme koordináciu medzi civilnými a vojenskými orgánmi na všetkých úrovniach. To bude zahŕňať taktické a spoločné cvičenia, ktoré zahŕňajú scenáre týkajúce sa pomoci pri katastrofách, ako aj humanitárnu pomoc v súlade s humanitárnymi zásadami. Do roku 2023 posilníme **štruktúry ESVČ zamerané na reakciu na krízy vrátane situačného strediska** s cieľom posilniť našu schopnosť reagovať na zložité núdzové situácie, ako sú napríklad evakuačné a záchranné operácie v zahraničí, a to v úzkej spolupráci s Koordinačným centrom pre reakcie na núdzové situácie.

4. INVESTÍCIE

V súlade s programom z Versailles a vzhľadom na výzvy, ktorým čelíme, a s cieľom lepšie chrániť našich občanov, hoci uznávame osobitný charakter bezpečnostnej a obrannej politiky niektorých členských štátov, musíme rozhodne zvýšiť a skvalitniť investície do obranných spôsobilostí a inovačných technológií, a to na úrovni EÚ aj na úrovni jednotlivých štátov. Potrebujeme posilniť naše obranné spôsobilosti a vybaviť naše vojenské sily tak, aby dokázali reagovať na výzvy sveta, ktorým čelíme. Musíme byť odvážnejší a rýchlejší pri odstraňovaní **kritických nedostatkov v spôsobilostiach**, prekonávaní roztrieštenosti, dosahovaní plnej interoperability našich síl a posilňovaní odolnej, konkurencieschopnej a inovatívnej európskej obrannej technologickej a priemyselnej základne v celej únii, čím sa tiež zabezpečí cezhraničná účasť malých a stredných podnikov. Uznávame, že väčšie investície do kolaboratívneho rozvoja spôsobilostí zabezpečujú väčšiu efektívnosť, pretože prinášajú väčšie úspory z rozsahu a väčšiu efektívnosť konania. Zároveň sa nimi podporia európski inovátori a výrobcovia. Ak máme obstať vo výzvach nebezpečnejšieho sveta a byť odolnejší, je životne dôležité, aby sme dosiahli technologickú suverenitu v niektorých kritických technologických oblastiach, zmiernili **strategické závislosti** v iných a znížili zraniteľnosť našich hodnotových reťazcov. Spolupráca s podobne zmýšľajúcimi partnermi na celom svete na recipročnom základe je nevyhnutná na posilnenie odolnosti EÚ a bezpečnosti dodávok, a to pri súčasnom znížení strategických závislostí a zvýšení vzájomných výhod.

Strategické smerovanie

V súlade so záväzkami, ktoré už boli prijaté prostredníctvom PESCO, a vzhľadom na strategické výzvy, ktorým čelíme, je naliehavo potrebné **vynakladať viac finančných prostriedkov a vynakladať ich efektívnejšie**. Preto výrazne zvýšime naše výdavky na obranu, pričom významný podiel venujeme na investície a zameriame sa na zistené strategické nedostatky. Zabezpečíme koordinovaný a kolaboratívny európsky prístup k takýmto zvýšeným výdavkom na úrovni členských štátov a na úrovni EÚ s cieľom maximalizovať výstupy, zvýšiť interoperabilitu a v plnej miere využiť úspory z rozsahu. Na tento účel vymedzíme strategické usmernenia týkajúce sa zdrojov, ktoré sú potrebné na uspokojenie našich bezpečnostných potrieb, a plného využívania nástrojov EÚ na stimulovanie spoločných investícií do obrany.

V súlade s našou dohodnutou úrovňou ambícií budeme spolupracovať na rýchlom prispôbení našich síl a civilných kapacít tak, aby boli schopné konať rýchlo, prispievať k zabezpečeniu našich záujmov a hodnôt, posilňovaniu našej odolnosti a ochrane Únie a jej občanov. Preto budeme ďalej pracovať na rozvoji **celospektrálnych bojových síl**, ktoré budú **pružné a mobilné, interoperabilné, technologicky vyspelé, energeticky efektívne a odolné**. V súlade so zásadou jednotného súboru síl zostávajú tieto sily v rukách členských štátov a môžu sa nasadiť aj v iných rámcoch.

Prispôsobíme **plánovanie a rozvoj obranných spôsobilostí** EÚ, najmä revíziou **scenárov** plánovania spôsobilostí v rámci procesu hlavného cieľa tak, aby lepšie odrážali operačné skutočnosti, strategický výhľad a poskytlí potrebné spôsobilosti pre misie a operácie SBOP. Medzi takéto scenáre patrí rýchle vojenské nasadenie v obmedzujúcom prostredí, ako aj reakcia na hybridné hrozby, zabezpečenie prístupu k strategickým doménam, ako sú šíre more, vzdušný a kozmický priestor a kybernetická oblasť, a poskytovanie vojenskej pomoci civilným orgánom. Ďalej budeme špecifikovať prvky strategického plánovania, ako je reakčný čas, trvanie, prostredie, vzdialenosť a simultánnosť operácií, ktoré sú potrebné na prispôbenie scenárov plánovania spôsobilostí. Výsledky procesu hlavného cieľa budú naďalej zásadným príspevkom k plánu rozvoja spôsobilostí, ktorý zahŕňa budúce trendy a technologické perspektívy v oblasti obrannej spôsobilosti.

Musíme zabezpečiť, aby boli všetky obranné iniciatívy EÚ a nástroje na plánovanie a rozvoj spôsobilostí začlenené do **vnútroštátneho plánovania v oblasti obrany**. Naďalej budeme zabezpečovať, aby výsledky týchto procesov boli v súlade s výsledkami príslušných procesov NATO. Posilní sa tým pripravenosť, ráznosť a interoperabilita nášho jednotného súboru síl.

Na zvýšenie účinnosti našich civilných misií SBOP vypracujeme proces pre civilné kapacity a spôsobilosti, aby sme lepšie štruktúrovali a kolektívne riešili potreby civilných misií SBOP na základe scenárov, ktoré reagujú aj na nové hrozby. Vytvorenie **strategickej skladovacej kapacity a platformy na podporu misií** prispelo k našej schopnosti poskytovať vybavenie a služby pre civilné misie SBOP. Okrem zabezpečenia kvalitného a dobre vyškoleného personálu zabezpečíme, aby sa civilným misiám mohlo potrebné vybavenie poskytnúť ešte rýchlejšie vrátane vybavenia, ktoré umožňuje, aby misie fungovali v čiastočne obmedzujúcich prostrediach.

Súdržné a ambiciózne spôsobilosti

V dvojstrannom alebo mnohostrannom rámci začalo niekoľko členských štátov vyvíjať kľúčové **projekty v oblasti strategických spôsobilostí**, ako sú napríklad letecké systémy novej generácie, Eurodrone, nová trieda európskych námorných plavidiel a hlavný systém pozemného boja. To všetko prinesie konkrétne zmeny pre európsku bezpečnosť a obranu v budúcnosti a časom povedie ku konvergencii. V tejto súvislosti bude mať zásadný význam vykonávanie odporúčaní dohodnutých v rámci koordinovaného ročného hodnotenia obrany.

Okrem investovania do budúcich spôsobilostí a inovácií musíme lepšie využívať spoluprácu pri rozvoji spôsobilostí a spájanie úsilia, a to aj prostredníctvom preskúmania špecializácie úloh medzi členskými štátmi. Budeme vychádzať z úspešných príkladov, ako je napríklad mnohonárodná európska letka multifunkčných tankovacích a dopravných lietadiel.

V rámci EÚ a najmä prostredníctvom stálej štruktúrovanej spolupráce a Európskeho obranného fondu už vyvíjame systémy velenia a riadenia, obrnené vozidlá, raketové systémy a delostrelectvo, hliadkovacie korvety, bezposádkové letecké a námorné systémy, spôsobilosti pre elektronické vedenie vojny, dohľad nad kozmickým priestorom, rýchlu reakciu v kybernetickej oblasti a špičkové výcvikové systémy. Budeme ďalej investovať do **strategických poskytovateľov** a všeobecnejšie do spôsobilostí potrebných na vykonávanie celej škály misií a operácií určených podľa našej dohodnutej úrovne ambícií. Zintenzívime naše úsilie o zmiernenie kritických nedostatkov v spôsobilostiach, ako sú strategická letecká preprava, konektivita založená na vesmírnej infraštruktúre a komunikačné prostriedky, obojživelné spôsobilosti, zdravotnícke prostriedky, spôsobilosti v oblasti kybernetickej obrany a spôsobilosti v oblasti spravodajstva, sledovania a prieskumu a diaľkovo riadené letecké systémy.

Musíme znížiť fragmentáciu a rozvíjať spôsobilosti novej generácie. Na tento účel sa zaväzujeme, že nadviažeme na odporúčania vôbec prvej správy **koordinovaného ročného hodnotenia obrany** uverejnenej v roku 2020, vrátane dohodnutých šiestich ťažiskových oblastí spôsobilostí, ktorým by prospela posilnená spolupráca medzi členskými štátmi v oblasti obrany. Patria medzi ne hlavný bojový tank, bojové systémy vojaka, trieda európskeho hliadkovacieho hladinového plavidla, spôsobilosti na sťaženie alebo obmedzenie voľnosti pohybu a konania a opatrenia na ochranu pred bezpilotnými vzdušnými systémami, obrana v kozmickom priestore a posilnená vojenská mobilita.

S cieľom konať rýchlo a chrániť našich občanov budeme spolupracovať na prekonávaní kritických nedostatkov. Na vývoj špičkových interoperabilných systémov a pokročilých technológií budeme v plnej miere využívať stálu štruktúrovanú spoluprácu a Európsky obranný fond. Zaväzujeme sa rozvíjať tieto strategické spôsobilosti prostredníctvom projektov spolupráce, a to najmä:

- V **pozemnej doméne** bude kľúčová schopnosť Únie viesť operácie krízového riadenia a zabezpečiť svoju technologickú výhodu v teréne, a to aj v prostredí s vysokou intenzitou hrozieb. Iniciuje sa komplexný klastor pozemných spôsobilostí, ktorý povedie k aktualizácii, modernizácii a postupnému nahrádzaniu súčasných hlavných platforiem a súvisiacich logistických systémov. Dôležitými príspevkami k tomuto úsiliu budú ťažiskové oblasti, ktorými sú „bojové systémy vojaka“ a „hlavný bojový tank“.
- V **námornej doméne** sú na zabezpečenie asertívnejšej prítomnosti Únie na mori, ako aj schopnosti demonštrovať silu potrebné špičkové námorné platformy vrátane námorných bezposádkových platforiem na kontrolu nad hladinou a pod vodou. Dôležitým krokom v tomto smere bude ťažisková oblasť „trieda európskeho hliadkovacieho hladinového plavidla“.
- Vo **vzdušnej doméne** si vytvorenie a zachovanie našej výhody vyžaduje rozvoj plne interoperabilných spôsobilostí novej generácie, najmä bojových systémov novej generácie, ako aj systémov protivzdušnej obrany. Plánované bojové systémy novej generácie vrátane diaľkovo riadených leteckých systémov postupne integrujeme do existujúcich flotíl systémov vzdušného boja interoperabilným spôsobom. Je potrebné pokračovať aj v úsilí zameranom na kľúčových poskytovateľov, najmä pokiaľ ide o spôsobilosť strategickú leteckú prepravu. Ťažisková oblasť „spôsobilosti na sťaženie alebo obmedzenie voľnosti pohybu a konania a opatrenia na ochranu pred bezpilotnými vzdušnými systémami“ prispieva k rozmeru protivzdušnej obrany tohto úsilia.
- V **kozmickej doméne** vyvineme na základe špičkovej technológie nové senzory a platformy, ktoré Únii a jej členským štátom umožnia zlepšiť svoj prístup do vesmíru a chrániť svoje prostriedky umiestnené vo vesmíre. To zahŕňa najmä rozvoj pozorovania Zeme z vesmíru, ako aj technológií na získavanie informácií o situácii v kozmickom priestore a vesmírnych komunikačných a navigačných služieb, ktoré sú kľúčom k nezávislému rozhodovaniu. Ťažisková oblasť „obrana v kozmickom priestore“ predstavuje prvý krok týmto smerom.
- V **kybernetickej doméne** musia naše sily fungovať koordinovane, informovane a efektívne. Preto budeme vyvíjať a intenzívne využívať nové technológie, najmä kvantovú výpočtovú techniku, umelú inteligenciu a veľké dáta, s cieľom dosiahnuť komparatívne výhody, a to aj pokiaľ ide o operácie reagujúce na kybernetické incidenty a informačnú prevahu. Kybernetická obrana je prvoradá na zabezpečenie toho, aby ťažisková oblasť „posilnená vojenská mobilita“ mohla naplno rozvinúť svoj potenciál ako zásadný poskytovateľ.

Zaväzujeme sa zintenzívniť našu spoluprácu v oblasti rozvoja spôsobilostí, najmä prostredníctvom **stálej štruktúrovanej spolupráce**. Konkrétne to znamená, že do roku 2025 musia členské štáty, ktoré sa zúčastňujú na stálej štruktúrovanej spolupráci, splniť všetky väčšie záväzky, ktoré prijali. V roku 2025 jedna tretina zo 60 prebiehajúcich projektov stálej štruktúrovanej spolupráce prinesie očakávanú spôsobilosť a splní svoje ciele. Okrem týchto konkrétnych výsledkov je naším cieľom pokročiť ďalej vykonávaním dohodnutých priorít v oblasti spôsobilostí a vypracovaním nových ambiciózných projektov. Dôkladne preskúmame plnenie týchto záväzkov, aby sme sa v roku 2025 mohli dohodnúť na nových záväzkoch s cieľom ďalej prehĺbiť spoluprácu v oblasti obrany.

Výrazné posilnenie a využitie plného potenciálu finančných nástrojov EÚ, najmä **Európskeho obranného fondu**, je kľúčové pre posilnenie našich obranných spôsobilostí a tiež pre to, aby sily členských štátov boli vybavené tak, aby dokázali čeliť budúcim bojom. Budeme ďalej posilňovať spoluprácu a spôsobilosti, aby sa spolupráca v oblasti obranného priemyslu v rámci EÚ stala normou. Tým sa maximalizuje potenciál širších finančných nástrojov EÚ na podporu spolupráce členských štátov v oblasti obrany, a to od návrhu až po nadobudnutie. To tiež znamená, že by sme mali byť pripravení reagovať na zvýšenú ambíciu na úrovni Únie primeranou dlhodobou finančnou podporou Európskeho obranného fondu. Zvýšime a budeme podnecovať spoločné investície do obrany na úrovni EÚ, a to aj do výskumu a technológií. Naplno využijeme potenciál synergií s ďalšími finančnými nástrojmi EÚ, ako sú Horizont Európa, program Digitálna Európa, Nástroj na prepájanie Európy, Vesmírny program EÚ, Európska rada pre inovácie a InvestEU. S cieľom posilniť konkurencieschopnosť obranného priemyslu EÚ budeme pracovať na ďalšom stimulovaní spoločného obstarávania obranných spôsobilostí, ktoré sa rozvíjajú v rámci EÚ na základe spolupráce. Bude si to vyžadovať ďalšiu prácu na návrhoch Komisie, týkajúcich sa okrem iného oslobodenia od DPH, nových finančných riešení a potenciálneho posilnenia systému bonusov Európskeho obranného fondu.

V súlade so spoločnou pozíciou Rady z roku 2008, ktorou sa vymedzujú spoločné pravidlá upravujúce kontrolu vývozu vojenskej technológie a materiálu, a bez toho, aby boli dotknuté zvrchované rozhodnutia členských štátov, budeme tiež pokračovať v prebiehajúcej práci na zefektívnení a postupnom ďalšom zblížovaní našich postupov kontroly vývozu zbraní pre obranné spôsobilosti, ktoré boli spoločne vypracované, predovšetkým v rámci EÚ, čím sa zabezpečí, že výrobky financované z Európskeho obranného fondu budú profitovať z primeraného a konkurencieschopného prístupu na medzinárodné trhy.

Maximálne zvýšime **súdržnosť medzi iniciatívami EÚ v oblasti obrany**, ako sú koordinované ročné hodnotenie obrany, stála štruktúrovaná spolupráca a Európsky obranný fond. Vysoký predstaviteľ/podpredseda Komisie/vedúci Európskej obrannej agentúry bude v tejto súvislosti predsedáť výročným zasadnutiam ministrov obrany o iniciatívach EÚ v oblasti obrany, ktoré sa zaoberajú rozvojom spôsobilostí, a to pri plnom využití všetkých existujúcich formátov.

Inovácie, prelomové technológie a znižovanie strategických závislostí

Nové a prelomové technológie, ako sú **umelá inteligencia**, kvantová výpočtová technika, pokročilé pohonné systémy, biotechnológia a nanotechnológia, nové materiály a priemyselné kapacity pretvárajú vojenskú problematiku a trhy s obrannými prostriedkami. Už teraz spoločne investujeme do **inovácií v oblasti obrany** spájaním civilného, kozmického a obranného výskumu a prípravou nových noriem. Zintenzívime však naše úsilie na vnútroštátnej úrovni, ako aj prostredníctvom ambicióznejšieho využívania nástrojov EÚ, aby sme boli lepšie pripravení na budúce bojiská a technológie ďalšej generácie. Zabezpečíme ambiciózne vykonávanie akčného plánu pre synergie medzi civilným, obranným a vesmírnym priemyslom. V rámci Európskej obrannej agentúry zriadieme v partnerstve s Komisiou aj **centrum pre inovácie v oblasti obrany** s cieľom zintenzívniť a koordinovať spoluprácu medzi členskými štátmi v oblasti obranných inovácií. V tejto súvislosti zabezpečíme synergie s Európskou radou pre inovácie a činnosťami Európskeho obranného fondu v oblasti prelomových technológií. Komisia v koordinácii s Európskou obrannou agentúrou vypracuje inovačný program EÚ v oblasti obrany s cieľom urýchliť inovácie v oblasti bezpečnosti a obrany pre EÚ a jej členské štáty.

Inovatívna, konkurencieschopná a odolná európska obranná technologická a priemyselná základňa, ktorá zaručuje bezpečnosť dodávok a špičkové technológie, je dôležitejšia ako kedykoľvek predtým a kľúčová pre zamestnanosť, obchod, investície, bezpečnosť a výskum v EÚ. Európsky sektor obrany môže tiež prispieť k rastu a udržateľnému oživeniu hospodárstva po pandémie. Musíme zabezpečiť, aby mohol plne a rýchlo využívať inovačné cykly v civilnej oblasti a odstrániť existujúce prekážky. Budeme investovať aj do technológií dvojakého použitia. Má to zásadný význam, keďže naši strategickí konkurenti rýchlo investujú do kritických technológií a predstavujú výzvu pre naše **dodávateľské reťazce** a prístup k zdrojom. Keďže sa technologické prostredie mení, naše nové rámce spolupráce nám dávajú možnosť nevracať sa k roztrieštenosti a neefektívnosti minulých rokov a od začiatku presadzovať európsky prístup. Podporíme výskum, technologický rozvoj a inovácie a znížime naše strategické závislosti v kritických technológiách a hodnotových reťazcoch. V pláne Európskej komisie pre kritické bezpečnostné a obranné technológie sa navrhuje metodika na riešenie týchto výziev prostredníctvom užšej spolupráce medzi EÚ a členskými štátmi. Tým by sa mohlo prispieť aj k posilneniu odolnosti európskeho hospodárstva a dodávateľských reťazcov v súlade so stratégiou EÚ Global Gateway.

Investície do inovácií a lepšie využívanie civilnej technológie v oblasti obrany sú kľúčom k posilneniu našej **technologickej suverenity**, zníženiu strategických závislostí a ochrane duševného vlastníctva v EÚ. Prostredníctvom Monitorovacieho strediska pre kritické technológie budeme naďalej identifikovať a monitorovať takéto strategické závislosti v sektore bezpečnosti a obrany. K tomuto úsiliu prispeje aj akčný plán EDA pre vznikajúce a prelomové technológie. Posilníme tiež synergie medzi civilným, obranným a vesmírnym výskumom a inováciami a budeme investovať do kritických a novovznikajúcich technológií a inovácií v záujme bezpečnosti a obrany. Pre našu európsku obrannú technologickú a priemyselnú základňu bude potrebné posilnenie odolnosti našich dodávateľských reťazcov a prístupu priemyselných odvetví k súkromnému financovaniu. Aj Európska investičná banka by mala využiť všetky svoje nástroje, aby prispela k tomuto úsiliu. Rovnako je dôležité zabezpečiť, aby horizontálne politiky EÚ, ako napríklad iniciatíva zameraná na udržateľné financovanie, boli v súlade s úsilím Európskej únie zjednodušiť **dostatočný prístup** európskeho obranného priemyslu k **verejným a súkromným finančným prostriedkom a investíciám**. Plné využívanie rámca Únie a vnútroštátnych mechanizmov na **preverovanie priamych zahraničných investícií** je naďalej kľúčové, aby sme identifikovali a zmierňovali riziká pre bezpečnosť a verejný poriadok, a to aj v súvislosti s investíciami v sektore obrany. Preskúmame ďalšie návrhy na zmiernenie rizík pre spoločnosti, ktoré vyrábajú kritické technológie a produkty a čelia akvizícii mimo rámca EÚ. Vo všetkých členských štátoch by sa mali zaviesť čo najskôr vnútroštátne mechanizmy preverovania. Okrem toho by sa mali ďalej posilňovať nástroje na boj proti zahraničným extrateritoriálnym opatreniam a pokusom o hospodársky nátlak, ktoré ovplyvňujú strategické záujmy a priemysel EÚ. V oblasti kybernetickej bezpečnosti urýchlíme sfunkčnenie Európskeho centra kompetencií v oblasti kybernetickej bezpečnosti s cieľom vytvoriť silný európsky **priemyselný a technologický ekosystém zameraný na kybernetickú oblasť**, podporovať spoločnosti špecializujúce sa na kybernetickú bezpečnosť a ďalej zvyšovať zdroje a zručnosti v oblasti kybernetickej bezpečnosti a kybernetickej obrany na úrovni EÚ.

Rozvoj **vznikajúcich a prelomových technológií** je kľúčom k zachovaniu vojenského náskoku, a to aj prostredníctvom vyčleneného rozpočtu v rámci Európskeho obranného fondu. Naši konkurenti čoraz viac využívajú strategické technológie a údaje bez toho, aby rešpektovali existujúce **medzinárodné normy a reguláciu**. Potrebujeme preto lepšie analyzovať vznikajúce a prelomové technologické trendy a závislosti, ako aj spôsoby, akými ich strategickí konkurenti čoraz viac využívajú. Na tento účel využijeme Monitorovacie stredisko Komisie pre kritické technológie na koordináciu a plné pochopenie kritických závislostí, napríklad v oblasti polovodičov, cloudových a špičkových technológií, kvantovej výpočtovej techniky a umelej inteligencie. V tejto súvislosti budeme vychádzať aj z práce EDA na kľúčových strategických činnostiach. Budeme zmierňovať riziká ohrozujúce bezpečnosť dodávok a kolektívne zintenzívime naše úsilie prostredníctvom spoločných investícií do technológií, ktoré sú kľúčové pre bezpečnosť a obranu, a prostredníctvom ich ochrany. Budeme spolupracovať so všetkými partnermi na presadzovaní relevantných etických a právnych noriem. V tejto súvislosti bude mať zásadný význam naša spolupráca v rámci OSN, najmä pri vymedzovaní a uplatňovaní spoločných noriem v dohovore o používaní určitých konvenčných zbraní.

Napokon musíme využiť inovácie na zvýšenie **energetickej efektívnosti** obranného sektora vrátane misií a operácií SBOP bez toho, aby sa znížila operačná účinnosť. Vypracujeme spoločné referenčné hodnoty a normy pre väčšie využívanie obnoviteľných zdrojov energie a odolnosť kritickej infraštruktúry súvisiacej s obranou. Osobitný dôraz sa bude klásť na inováciu a normy, ktoré môžu pomôcť znížiť environmentálnu stopu ozbrojených síl a vytvoriť možnosti na opätovné použitie cenných komponentov a vzácnych materiálov.

Ciele

Výrazne zvýšime naše výdavky na obranu tak, aby zodpovedali našej kolektívnej ambícii znížiť kritické nedostatky v oblasti vojenských a civilných spôsobilostí. Posilíme aj našu európsku obrannú technologickú a priemyselnú základňu v celej Únii, čím sa zabezpečí aj cezhraničná účasť malých a stredných podnikov. V súlade so záväznými prísľubmi v rámci stálej štruktúrovanej spolupráce sa výdavky na obranu v reálnom vyjadrení budú pravidelne zvyšovať, aby boli v súlade s našimi spoločnými ambíciami v oblasti obrany. V budúcnosti budeme ďalej zvyšovať a stimulovať spoločné investície do obrany na úrovni EÚ vrátane výskumu a technológií, a to prostredníctvom Európskeho obranného fondu². Budeme investovať do kľúčových a vznikajúcich technológií a inovácií, znižovať naše strategické závislosti, zabezpečovať dodávateľské reťazce a posilňovať ochranu nášho duševného vlastníctva. Budeme spolupracovať aj s podobne zmýšľajúcimi partnermi na celom svete na recipročnom základe s cieľom posilniť vzájomné výhody.

Výdavky na obranu

- Do polovice roka 2022 si pri plnom rešpektovaní vnútroštátnych právomocí a v súlade s našimi záväzkami – vrátane záväzkov prijatých v iných organizáciách – vymeníme informácie o našich vnútroštátnych **cieľoch týkajúcich sa zvýšených a efektívnejších výdavkov na obranu**, aby zodpovedali našim bezpečnostným potrebám, maximalizujeme výstupy, zvýšime interoperabilitu a v plnej miere využijeme úspory z rozsahu, a to aj prostredníctvom koordinovaného a kolaboratívneho európskeho prístupu a využívania nástrojov EÚ v plnej miere.
- Vyzývame Komisiu, aby v koordinácii s Európskou obrannou agentúrou do polovice mája predložila **analýzu nedostatku investícií do obrany** a navrhla akúkoľvek ďalšiu iniciatívu potrebnú na posilnenie európskej obrannej priemyselnej a technologickej základne.
- Komisia **vypracuje ďalšie stimuly** na spoločné investície členských štátov do strategických obranných spôsobilostí, najmä tých, ktoré sa majú rozvíjať a/alebo spoločne obstarat' v rámci spolupráce Európskej únie, a vo výročnej správe o jednotnom trhu podá správu o vývoji, prekážkach a príležitostiach súvisiacich s nadnárodnými projektmi v oblasti obranných spôsobilostí.

Rozvoj spôsobilostí

- Do roku 2023 **zrevidujeme proces hlavného cieľa** a priblížime rozvoj vojenských spôsobilostí operačným potrebám, čo zásadne prispeje k plánu rozvoja spôsobilostí. Podrobné prvky strategického plánovania, ktoré sú potrebné na prispôbenie scenárov plánovania spôsobilostí, sa vypracujú do polovice roku 2022.
- Od roku 2022 bude vysoký predstaviteľ/podpredseda Komisie/vedúci Európskej obrannej agentúry organizovať **výročné zasadnutia ministrov obrany o iniciatívach EÚ v oblasti obrany, ktoré sa zaoberajú rozvojom spôsobilostí**, a zároveň im bude predsedat', a to pri plnom využití všetkých existujúcich formátov.

² To sa uskutoční bez toho, aby bol dotknutý budúci viacročný finančný rámec EÚ.

- Do roku 2024 sa zavedie **proces rozvoja civilných spôsobilostí** s cieľom posúdiť potreby v oblasti spôsobilostí, vypracovať požiadavky, vykonať analýzu nedostatkov a pravidelne preskúmať pokrok dosiahnutý v súlade s novým paktom o civilnej SBOP.

Strategické spôsobilosti

- Zaväzujeme sa, že budeme využívať obranné iniciatívy EÚ na to, aby sme do roku 2025 podstatne zredukovali kritické nedostatky, pokiaľ ide o **strategických poskytovateľov**, najmä v súvislosti s kapacitou rýchleho nasadenia EÚ, ako sú strategická letecká preprava, kozmické komunikačné prostriedky, obojživelné spôsobilosti, zdravotnícke prostriedky, spôsobilosti v oblasti kybernetickej obrany, ako aj spôsobilosti v oblasti spravodajstva, sledovania a prieskumu.
- V priebehu tohto desaťročia a neskôr zameriame svoje úsilie v oblasti rozvoja spôsobilostí na spôsobilosti novej generácie vo všetkých doménach, a to aj na úrovni systémov a podsystémov v ťažiskových oblastiach vymedzených v CARD, a to najmä:
 - V **pozemnej doméne** zmodernizujeme „bojové systémy vojaka“ ako jadro individuálnej ochrany síl a operačnej účinnosti všetkých druhov operácií a vytvoríme systém „hlavného bojového tanku“ ako spôsobilosť ďalšej generácie pre Úniu v konvenčných operáciách vysokej intenzity, ako aj operáciách krízového riadenia.
 - V **námornej doméne** v záujme zvýšenia informovanosti o námornej situácii a ochrany síl nahradíme pobrežné a námorné hliadkovacie plavidlá vytvorením digitálne prepojených špičkových námorných platforiem vrátane námorných bezposádkových platforiem.
 - Vo **vzdušnej doméne** vyvineme bojový systém novej generácie ako plne interoperabilnú spôsobilosť novej generácie s cieľom zabezpečiť si náskok vo vzdušnom priestore. Toto bude doplnené opatreniami na ochranu pred bezpilotnými vzdušnými systémami a prispeje k vytvoreniu európskej normy pre spôsobilosti na sťaženie alebo obmedzenie voľnosti pohybu a konania.
 - V **kozmickej doméne** vyvineme nové senzory a platformy pre pozorovanie Zeme z kozmického priestoru, ako aj technológie pre získavanie informácií o situácii v kozmickom priestore a vesmírne komunikačné služby.
 - V **kybernetickej doméne** zintenzívime naše úsilie o rozvoj a prepojenie našich spôsobilostí s cieľom zabezpečiť potrebnú odolnosť a schopnosť konať vo všetkých oblastiach, najmä so zameraním na posilnenú vojenskú mobilitu, ktorá je zásadným poskytovateľom.
- S cieľom zachovať schopnosť rozvíjať spôsobilosti v Európe prijmemo do roku 2023 opatrenia na podporu a uľahčenie **prístupu** obranného priemyslu k **súkromnému financovaniu**, a to aj čo najlepším využitím Európskej investičnej banky.

- Vytvoríme ďalšie stimuly pre spoločné investície členských štátov do **spoločných projektov a spoločného obstarávania** obranných spôsobilostí, ktoré sa vyvíjajú na základe spolupráce v rámci EÚ. To zahŕňa okrem iného tieto prvky:
 - Do začiatku roka 2023 pracovať na návrhu Komisie, ktorý by umožnil **oslobodenie od DPH** s cieľom podporiť spoločné obstarávanie a vlastníctvo obranných spôsobilostí vyvinutých na základe spolupráce v rámci EÚ;
 - Do polovice roka 2023 pracovať na pripravovaných návrhoch **nových riešení financovania**, aby sa členským štátom uľahčilo spoločné obstarávanie strategických obranných spôsobilostí EÚ;
 - V nadväznosti na priebežné hodnotenie Európskeho obranného fondu pracovať na možnej zmene nariadenia o Európskom obrannom fonde s cieľom upraviť a posilniť **bonusový systém EDF**, keď sa členské štáty zaviazu spoločne zakúpiť a/alebo vlastniť vyvíjané obranné spôsobilosti.

Strategické technológie a závislosti v oblasti bezpečnosti a obrany

- V roku 2022 zriadime v rámci Európskej obrannej agentúry **centrum pre inovácie v oblasti obrany**, ktoré bude spolupracovať s Komisiou s cieľom využiť synergie s jej súvisiacimi pracovnými okruhmi vrátane inovačného programu EÚ v oblasti obrany. Parametre tohto centra sa vymedzia v rámci Európskej obrannej agentúry.
- Od roku 2022 budeme ďalej identifikovať strategické závislosti v sektore obrany prostredníctvom **Monitorovacieho strediska pre kritické technológie** a znižovať ich prostredníctvom mobilizácie nástrojov a politik EÚ a členských štátov a tiež preskúmania ich prípadných nedostatkov. Spoločne s Komisiou a EDA budeme pracovať na príprave celoúniijného strategického koordinovaného prístupu, ktorý sa bude od začiatku uplatňovať na kritické technológie relevantné pre bezpečnosť a obranu. V tejto súvislosti budeme vychádzať aj z práce EDA na kľúčových strategických činnostiach. V prípade, že investícia do obranného sektora EÚ ohrozuje bezpečnosť alebo verejný poriadok, budeme naďalej využívať **rámec EÚ na preverovanie priamych zahraničných investícií**. Preskúmame ďalšie návrhy na zmiernenie takýchto rizík pre sektor obrany EÚ.
- Od roku 2022 budeme ďalej podporovať výskum, technologický rozvoj a inovácie v celej EÚ a znižovať naše **strategické závislosti**, pokiaľ ide o technológie a hodnotové reťazce kritické pre bezpečnosť a obranu, na základe zastrešujúcej agendy strategického výskumu, ktorú vypracovala EDA a plánu pre kritické bezpečnostné a obranné technológie, ktorý navrhla Európska komisia.
- V roku 2023 posúdime spolu s Komisiou riziko pre naše **dodávateľské reťazce kritickej infraštruktúry**, najmä v digitálnej doméne, s cieľom lepšie chrániť bezpečnostné a obranné záujmy EÚ.

5. PARTNERI

Partnerstvá sú základným nástrojom na podporu ambície EÚ stať sa globálnym strategickým aktérom. Posilnenie EÚ a rozšírenie jej schopností v oblasti bezpečnosti a obrany prinesie prospech aj jej partnerom. Môžu nám pomôcť **presadzovať medzinárodný poriadok založený na pravidlách a účinný multilateralizmus**, v jadre ktorého je OSN, stanovovať medzinárodné normy a štandardy a prispievať k mieru a bezpečnosti na celom svete. Posilníme individualizované partnerstvá tam, kde sú **vzájomne prospešné**, slúžia záujmom EÚ a podporujú naše hodnoty, najmä ak existuje spoločný záväzok k integrovanému prístupu ku konfliktom a krízam, budovaniu kapacít a odolnosti. V tejto súvislosti je kľúčové aj úzke zosúladenie v otázkach SZBP, najmä v otázkach, v ktorých ide o spoločné záujmy. Máme dlhú históriu spolupráce s **partnermi** a aktívne sa usilujeme o ich účasť na civilných a vojenských misiách a operáciách SBOP.

Je mimoriadne dôležité, aby naše strategické partnerstvá využili svoj potenciál a aby sme sa zaoberali zásadnými zmenami v oblasti bezpečnosti, ktoré v súčasnosti prebiehajú. Budeme naďalej investovať do **odolnosti partnerov** v susedných štátoch aj inde, najmä prostredníctvom všeobecnejších nástrojov Únie v oblasti mieru, bezpečnosti, susedstva, rozvoja a spolupráce.

Mnohostranní a regionálni partneri

Strategické partnerstvo EÚ s NATO má zásadný význam pre našu euroatlantickú bezpečnosť, ako sa opäť preukázalo v súvislosti s vojenskou agresiou Ruska voči Ukrajine v roku 2022. EÚ je naďalej plne odhodlaná ďalej posilňovať toto kľúčové partnerstvo, a to aj s cieľom podporiť transatlantické väzby. Na základe bezprecedentného pokroku, ktorý sa od roku 2016 dosiahol pri posilňovaní spolupráce s **NATO**, je potrebné podniknúť ďalšie ambiciózne a konkrétne kroky na vypracovanie spoločných odpovedí na existujúce a nové hrozby a spoločné výzvy. Kľúčovými piliermi tejto spolupráce sú spoločné vyhlásenia podpísané v rokoch 2016 a 2018. V duchu týchto spoločných vyhlásení a na základe zásad inkluzívnosti, reciprocity, otvorenosti a transparentnosti, ako aj autonómie rozhodovania oboch organizácií budeme pokračovať v **úzkej a vzájomne prospešnej spolupráci**. Budeme ďalej posilňovať prebiehajúcu spoluprácu zameranú na politický dialóg, výmenu informácií, operácie krízového riadenia, rozvoj vojenských spôsobilostí a vojenskú mobilitu. Prehlbíme našu spoločnú prácu v oblasti posilnenia námornej bezpečnosti a boja proti hybridným hrozbám vrátane zahraničnej manipulácie s informáciami a zabezpečenia kybernetického priestoru, ako aj napĺňanie programu zameraného na ženy, mier a bezpečnosť. Okrem toho rozšírime našu spoluprácu v oblasti vznikajúcich a prelomových technológií, zmeny klímy a obrany, odolnosti a kozmického priestoru.

S cieľom zlepšiť **politický dialóg** budeme organizovať častejšie a inkluzívnejšie spoločné zasadnutia EÚ a NATO na vysokej úrovni, ktoré sa zamerajú na strategicky relevantné otázky. Posilnia sa ciele výmeny prostredníctvom pravidelných spoločných zasadnutí Politického a bezpečnostného výboru EÚ a Severoatlantickej rady. Priame interakcie so zamestnancami NATO sú kľúčovým prvkom nášho partnerstva, ktoré ešte možno posilniť zintenzívnením strategickkej komunikácie, koordináciou a/alebo prijatím spoločných vyhlásení a uskutočnením spoločných návštev vysokých predstaviteľov EÚ a NATO. Dialóg a spolupráca by sa mali posilniť intenzívnejšou výmenou názorov s NATO o hodnotení bezpečnostného prostredia od **spoločného situačného povedomia** až po cvičenia v oblasti strategického výhľadu. V tejto súvislosti má naša schopnosť vymieňať si neutajované a utajované skutočnosti zásadný význam.

Paralelné a koordinované cvičenia organizované EÚ a NATO umožňujú výmenu informácií a zlepšujú našu pripravenosť riešiť spoločné bezpečnostné obavy vrátane komplexných hybridných útokov. Náš prístup k cvičeniam sa však bude musieť vyvíjať tak, aby účinnejšie reagoval na súčasné dynamické geopolitické a technologické trendy. Osobitné diskusie založené na scenároch a ďalšie začleňovanie **vojenskej mobility** do budúcich cvičení budú mať mimoriadny význam. Prechod na **spoločné a inkluzívne cvičenia** by bol skutočnou hnacou silou posilnenej spolupráce medzi EÚ a NATO a možnosťou, ako budovať dôveru, zlepšiť interoperabilitu a prehĺbiť naše partnerstvo. Vyžaduje si to primeranú výmenu informácií.

V záujme zachovania multilateralizmu založeného na pravidlách a zásad Charty OSN musíme posilniť naše strategické partnerstvo s **Organizáciou Spojených národov (OSN)**. Zabezpečíme súdržnosť s činnosťami OSN v oblasti mieru a bezpečnosti a podporíme vykonávanie odporúčaní uvedených v správe generálneho tajomníka OSN s názvom Náš spoločný program vrátane „nového programu pre mier“. Výrazne zintenzívňime náš politický dialóg s OSN prostredníctvom politickej angažovanosti na vysokej úrovni a spoločných vyhlásení na vysokej úrovni.

Prostredníctvom našich civilných a vojenských misií a operácií spolupracujeme s OSN na mnohých miestach, ale môžeme urobiť viac, aby sme pomohli posilniť, preklenúť, nahradiť alebo doplniť úlohy a misie OSN. V tejto súvislosti posilníme naše strategické partnerstvo s OSN, pokiaľ ide o mierové operácie a krízové riadenie, a to aj vykonávaním nového spoločného súboru priorít pre mierové operácie a krízové riadenie na obdobie 2022 – 2024. To zahŕňa najmä lepšiu **operačnú koordináciu** na mieste a spoluprácu v oblasti plánovania pre prípad nepredvídaných udalostí a vzájomnej podpory. Plne preto využijeme rámcovú dohodu medzi EÚ a OSN o vzájomnej podpore našich misií a operácií v teréne. Budeme tiež naďalej podporovať program zameraný na ženy, mier a bezpečnosť a posilňovať našu spoluprácu, pokiaľ ide o deti v ozbrojených konfliktoch.

Ak majú EÚ a OSN úspešne čeliť výzvam budúcnosti, je potrebný dynamickejší prístup k **včasnému varovaniu, predchádzaniu konfliktom a mediácii**. Štruktúrovaná výmena informácií, spoločné mapovanie situácie, strategický výhľad a rodovo rezponzívne analýzy konfliktov nám môžu pomôcť čo najlepšie využiť naše poznatky a odborné znalosti. Je to dôležité, aby sme mohli reagovať na nové a vznikajúce výzvy, ako sú zmena klímy, pandémie, terorizmus, organizovaná trestná činnosť, vznikajúce a prelomové technológie a hybridné hrozby vrátane kybernetických útokov a dezinformácií.

Posilníme našu spoluprácu s **Organizáciou pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE)**, a to najmä v oblasti predchádzania konfliktom a krízového riadenia. Popri rozvíjaní užších operačných väzieb s OBSE na západnom Balkáne, vo východnom susedstve a v Strednej Ázii preskúmame, ako môže EÚ užšie spolupracovať s misiami OBSE v teréne a posilniť svoj vzťah s Centrom OBSE pre prevenciu konfliktov. Dôraz sa bude klásť na **opatrenia zamerané na budovanie dôvery a výmenu informácií** na účely včasného varovania, predchádzania konfliktom, krízového riadenia, riadenia a reformy bezpečnosti a stabilizácie po skončení konfliktu. Spoločné činnosti EÚ a OBSE, ako je odborná príprava a výmena najlepších postupov a získaných skúseností, môžu prispieť k rozvoju našej spolupráce.

Budeme ďalej posilňovať našu strategickú spoluprácu s **Africkou úniou** (AÚ) na základe politického dialógu a operačnej angažovanosti od Somálska po región Sahel. Možno to dosiahnuť prostredníctvom spoločných návštev v teréne a užšej koordinácie na úrovni plánovania a vykonávania. Budeme sa usilovať o **pevnejšie a vyvázenejšie** partnerstvo v oblasti bezpečnosti s africkými partnermi. Na tento účel nadviaže EÚ užšie operačné vzťahy s regionálnymi a subregionálnymi organizáciami, ako sú Hospodárske spoločenstvo západoafrických štátov (ECOWAS) a G5 Sahel, Juhoafrické rozvojové spoločenstvo (SADC) a Medzivládny úrad pre rozvoj (IGAD). EÚ ako spoľahlivý garant bezpečnosti zintenzívni svoje úsilie o podporu iniciatív pod africkým vedením, ktoré prispievajú k mieru a bezpečnosti na africkom kontinente, vrátane operácií na podporu mieru pod africkým vedením. V tejto súvislosti budeme podporovať implementáciu rámca AÚ pre dodržiavanie ľudských práv. Budeme rozvíjať kontakty na úrovni vojenských zložiek a polície s africkými partnermi s cieľom zlepšiť naše situačné povedomie. Okrem toho posilníme trojstrannú spoluprácu medzi EÚ, OSN a AÚ, a tiež zlepšíme koordináciu medzi tromi africkými členmi (A3) a členskými štátmi EÚ zasadajúcimi v Bezpečnostnej rade OSN.

Keďže indicko-tichomorský región sa stáva čoraz dôležitejším regiónom, budeme spolupracovať so **Združením národov juhovýchodnej Ázie** (ASEAN) na posilnení spoločného povedomia a výmeny informácií o násilnom extrémizme, chemických, biologických, rádiologických a jadrových hrozbách, kybernetickej bezpečnosti, námornej bezpečnosti, nadnárodnej trestnej činnosti, humanitárnej pomoci a zmiernovaní následkov katastrof a krízovom riadení. V záujme plného členstva v rámci zasadnutí ministrov obrany krajín ASEAN-u Plus využijeme každú príležitosť na zapojenie sa do činností v oblasti spoločného povedomia s ASEAN-om a prispejeme k jeho úsiliu o vytvorenie panázijských bezpečnostných opatrení. Najmä prostredníctvom Regionálneho fóra ASEAN-u budeme ďalej zlepšovať náš prínos k bezpečnosti a našu prítomnosť v **indicko-tichomorskom** regióne.

Budeme pokračovať v rozvíjaní spolupráce aj s inými regionálnymi organizáciami vrátane Ligy arabských štátov (LAŠ) a Rady pre spoluprácu v Perzskom zálive (GCC).

Prispôsobené dvojstranné partnerstvá

Budeme súdržnejšie, dôslednejšie a komplexnejšie spolupracovať s našimi **bilaterálnymi partnermi** na celom svete, pričom budeme okrem iného naplno využívať a posilňovať našu sieť vojenských poradcov a expertov na boj proti terorizmu v rámci delegácií EÚ. Ďalej budeme budovať **individualizované partnerstvá** na základe spoločných hodnôt a záujmov, pričom zohľadníme intenzitu a špecifickú povahu našich existujúcich vzťahov. Na tento účel budeme otázky bezpečnosti a obrany systematickejšie začleňovať do našich politických dialógov s partnermi. Okrem toho každé dva roky zvoláme **fórum EÚ pre partnerstvo v oblasti bezpečnosti a obrany** s cieľom spojiť našich partnerov. Fórum poskytne príležitosť diskutovať na vysokej politickej úrovni o aktuálnych a tematických otázkach týkajúcich sa bezpečnosti a obrany. Umožní Európskej únii, aby spojila partnerov a prezentovala ich podporu príspevkom Únie k medzinárodnému mieru a bezpečnosti a v súvislosti s výzvami, ktorým čelíme. Cieľom je posilniť partnerstvá vytvorením pocitu, že sa snažia o spoločný cieľ. Prispeje to k zvýšeniu účinnosti koordinovaného medzinárodného úsilia a zároveň k posilneniu dôveryhodnosti a legitímnosti činnosti EÚ.

Naše partnerstvo so **Spojenými štátmi** má strategický význam a našu spoluprácu v oblasti bezpečnosti a obrany musíme prehĺbiť vzájomne prospešným spôsobom. S USA už spolupracujeme v širokej škále oblastí bezpečnostnej a obrannej politiky a v teréne. Musíme však využiť impulz, ktorý spolupráci dodalo vyhlásenie zo samitu EÚ – USA z júna 2021. **Špecializovaný strategický dialóg o bezpečnosti a obrane** medzi EÚ a USA je dôležitým míľnikom pri konsolidácii transatlantického partnerstva. Bude podporovať užšiu a vzájomne prospešnú spoluprácu v oblastiach, ako sú napríklad príslušné iniciatívy zamerané a bezpečnosť a obranu, odzbrojenie a nešírenie, vplyv nových a prelomových technológií, zmena klímy a obrana, kybernetická obrana, vojenská mobilita, boj proti hybridným hrozbám vrátane manipulácie s informáciami a zasahovania zo zahraničia, krízové riadenie a vzťahy so strategickými súpermi.

Prehĺbime naše konštruktívne vzťahy s **Nórskom**, ktoré je naším najužšie pridruženým partnerom prostredníctvom Dohody o Európskom hospodárskom priestore (EHP), ako aj s **Kanadou**, pričom naša dlhodobá spolupráca s touto krajinou v oblasti bezpečnosti a obrany je dôkazom nášho spoločného záväzku k mieru a bezpečnosti. Oceňujeme špecializované dialógy o bezpečnosti a obrane s týmito a inými podobne zmýšľajúcimi partnermi. Sme naďalej otvorení širokej a ambicióznejšej spolupráci so **Spojeným kráľovstvom** v oblasti bezpečnosti a obrany.

S **Tureckom**, ktoré prispieva k misiám a operáciám SBOP, budeme naďalej spolupracovať v oblastiach spoločného záujmu. Sme naďalej odhodlaní rozvíjať vzájomne prospešné partnerstvo, čo si však vyžaduje rovnaké odhodlanie zo strany Turecka pokročiť na ceste k spolupráci a trvalej deeskalácii a riešiť obavy EÚ v súlade s vyhlásením členov Európskej rady z 25. marca 2021.

Sme naďalej odhodlaní zlepšovať odolnosť spoločností a demokratických procesov, politických inštitúcií a kritickej infraštruktúry na **západnom Balkáne**, ako aj posilňovať kybernetickú bezpečnosť, bojovať proti dezinformáciám a podporovať úsilie v boji proti terorizmu v tomto regióne. Pri podpore budovania civilných a vojenských kapacít a odolnosti v tomto regióne má mimoriadny význam úzka spolupráca s OSN, NATO a OBSE. Vitáme pravidelné príspevky našich partnerov na západnom Balkáne k našim misiám a operáciám SBOP.

Vzhľadom na hrozbu pre zvrchovanosť, stabilitu, územnú celistvosť a správu našich **východných partnerov**, posilníme našu spoluprácu v oblasti bezpečnosti a obrany s cieľom posilniť ich odolnosť. Spolu s našimi medzinárodnými partnermi budeme naďalej podporovať Ukrajinu a jej ľud, a to aj prostredníctvom ďalšej politickej, finančnej, humanitárnej a logistickej podpory. Výzvy, ktorým čelia Gruzínsko a Moldavská republika, vrátane nepriateľského zasahovania Ruska a rozsiahleho využívania vojenských nástrojov a hybridnej taktiky, ohrozujú ich stabilitu a demokratické procesy a majú priame dôsledky na našu vlastnú bezpečnosť. Budeme preto naďalej úzko spolupracovať s týmito krajinami a opätovne zdôrazňovať našu neochvejnú podporu a odhodlanie, pokiaľ ide o ich zvrchovanosť a územnú celistvosť. Najmä v oblastiach, ako sú napríklad boj proti hybridným hrozbám, dezinformácie a kybernetická bezpečnosť, sa posilnia osobitné dialógy a spolupráca s Ukrajinou, Gruzínskom a Moldavskou republikou, ktoré sú blízkymi partnermi EÚ. Oceňujeme ich príspevky k našim misiám a operáciám SBOP. Našich východných partnerov budeme tiež podporovať pri budovaní odolnosti, pričom využijeme iné nástroje vrátane opatrení pomoci.

V **južnom susedstve** sa prehĺbili globálne a regionálne výzvy, ktoré zvýraznili našu vzájomnú závislosť a potrebu vytvoriť užšie partnerstvá v oblasti bezpečnosti a obrany. Zdôrazňujeme najmä, že terorizmus, násilný extrémizmus, radikalizácia, kybernetické a hybridné hrozby, ako aj organizovaná trestná činnosť a rastúce výzvy súvisiace s neregulárnou migráciou sú hlavnými hrozbami, ktoré sa týkajú oboch brehov Stredozemného mora a sú často previazané. V tejto súvislosti ponúkžeme komplexnejšie bezpečnostné balíky partnerom z južného susedstva, ktorí sú pripravení prehĺbiť spoluprácu v mnohých otázkach vrátane operačnej spolupráce. Zdôrazňujeme tiež potrebu zvýšiť investície EÚ do mieru a stability na Blízkom východe a v Perzskom zálive.

Posilnenie bezpečnosti našich **afrických partnerov** zostáva pre nás jednou z kľúčových priorít. Budeme pracovať s plnou škálou bezpečnostných a obranných nástrojov EÚ, využijeme najmä vojenské a civilné misie a operácie, mierové a stabilizačné programy, opatrenia pomoci a finančnú podporu. Je to o to dôležitejšie v situácii, keď sme svedkami rastúcej prítomnosti našich strategických súperov od Sahelu až po Africký roh. Budeme sa snažiť nadviazať dialógy o bezpečnosti a obrane a spoluprácu s africkými partnermi zamerané na tieto otázky. Vojenskú pomoc lepšie prepojíme so štrukturálnymi reformami vrátane riadenia ľudských zdrojov, ako aj s budovaním civilných kapacít a reformou sektora bezpečnosti. Naším partnerom pomôžeme posilniť ich odolnosť voči konvenčným aj hybridným hrozbám, dezinformáciám a kybernetickým útokom, ako aj zmene klímy. Budeme sa usilovať o zapojenie schopných partnerov v Afrike do našich misií a operácií SBOP a tiež zvýšime našu podporu ich úsiliu v boji proti nestabilite a terorizmu.

Prostredníctvom našej indicko-tichomorskej stratégie EÚ sa budeme snažiť presadzovať otvorenú regionálnu bezpečnostnú architektúru založenú na pravidlách vrátane bezpečných námorných komunikačných koridorov, budovania kapacít a posilnenej námornej prítomnosti v **indicko-tichomorskom regióne**. S krajinami indicko-tichomorského regiónu, ako sú Japonsko, Kórejská republika, India, Indonézia, Pakistan a Vietnam, už vedieme konštruktívne konzultácie o bezpečnosti a obrane a spolupracujeme v oblasti bezpečnosti. Sme odhodlaní spolupracovať s podobne zmýšľajúcimi partnermi prostredníctvom operačnej spolupráce v teréne, najmä ak toto úsilie podporuje regionálne mierové a bezpečnostné štruktúry a iniciatívy. EÚ uskutočnila sériu **spoločných námorných cvičení a zastavení v prístavoch**, naposledy s Japonskom, Kórejskou republikou, Džibutskom a Indiou. Takéto taktické cvičenia sa stanú bežnou praxou a pomôžu nám zaistiť bezpečný a otvorený indicko-tichomorský región. Budeme pokračovať v dialógu a konzultáciách s Čínou v prípade, že je to v našom záujme, najmä o otázkach, ako sú dodržiavanie medzinárodného morského práva, mierové urovnávanie sporov, medzinárodný poriadok založený na pravidlách a ľudské práva.

Musíme prehĺbiť naše partnerstvo s **Latinskou Amerikou** a vychádzať pritom z osobitného dialógu o bezpečnosti a obrane s Kolumbiou a Čile. Uznávajúc, že partneri v Latinskej Amerike prispeli k misiám a operáciám SBOP, môžeme spoločne urobiť viac, aby sme im pomohli bojovať proti hybridným hrozbám, kybernetickým útokom a organizovanej trestnej činnosti, a zapojili ich do dialógu a opatrení v oblasti klímy, bezpečnosti a námornej bezpečnosti. Naším cieľom je aj naďalej podporovať účasť krajín Latinskej Ameriky na našom bezpečnostnom a obrannom úsilí EÚ.

Bude sa presadzovať **cielenejší a integrovanejší prístup k budovaniu kapacít** partnerov. Mohlo by to zahŕňať najmä situácie krízového riadenia, výcvik, poradenstvo, mentorstvo a vybavenie ozbrojených a bezpečnostných síl partnerov. Hoci hlavným finančným nástrojom na podporu bezpečnosti a stability v zahraničí zostáva Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce, ktorý by sa mal využívať v čo najväčšej miere, naše úsilie o pomoc pri budovaní obranných kapacít posilní **Európsky mierový nástroj**, ktorý bude dopĺňať naše úsilie v oblasti krízového riadenia v rámci SBOP. Musíme tiež lepšie prepojiť vojenskú pomoc s budovaním civilných kapacít, reformou bezpečnostného sektora, správou vecí verejných, dodržiavaním zásad právneho štátu, medzinárodného práva a ľudských práv, demokratickým dohľadom a schopnosťou reagovať na hybridné hrozby, dezinformácie a kybernetické útoky. Zásadný význam pre úspech našich opatrení bude mať koordinácia s programami a nástrojmi Komisie.

Vítame **príspevky** všetkých našich partnerov k **naším misiám a operáciám SBOP** a nabádame ich, aby v rámci spoločného úsilia o podporu medzinárodného mieru a bezpečnosti vyčlenili na naše misie a operácie viac personálu a spôsobilostí. Na tento účel pomôžeme našim partnerom posilniť ich schopnosť prispievať k misiám a operáciám SBOP. V roku 2021 sme už zlepšili podmienky účasti tretích štátov na misiách a operáciách SBOP zabezpečením intenzívnejšej výmeny informácií vo všetkých fázach plánovania.

Ciele

Naším cieľom je prehĺbiť našu spoluprácu s partnermi a ešte viac prispôbiť naše balíky partnerstiev. Budeme udržiavať a prehĺbovať naše dialógy o bezpečnosti a obrane, spoločné situačné povedomie a spoločný výcvik a cvičenia. Budeme s partnermi spolupracovať v boji proti hybridným hrozbám, dezinformáciám a kybernetickým útokom. Naš prístup sa bude zaoberať aj potrebou budovania kapacít a podpory na strane partnerov.

Ciele na multilaterálnej úrovni

- Od roku 2022 budeme na základe spoločných vyhlásení ešte viac posilňovať, prehĺbovať a rozširovať naše strategické partnerstvo, politický dialóg a spoluprácu s **NATO** vo všetkých dohodnutých oblastiach interakcie vrátane nových kľúčových oblastí činnosti, ako sú odolnosť, vznikajúce prelomové technológie, klíma a obrana a kozmický priestor.
- Od roku 2022 budeme vykonávať nový spoločný súbor priorít **spolupráce medzi EÚ a OSN (2022 – 2024)**, ktorý zahŕňa najmä spoločné mapovanie situácie, strategický výhľad a spoločnú rodovo rezonantnú analýzu konfliktov, a budeme ďalej posilňovať našu politickú a operačnú koordináciu a spoluprácu, ako aj výmenu informácií, a to aj poskytovaním satelitných snímok prostredníctvom Satelitného strediska EÚ.
- V roku 2022 usporiadame v Bruseli prvé bienálne **fórum pre partnerstvá v oblasti bezpečnosti a obrany**, na ktorom sa na pozvanie vysokého predstaviteľa stretnú multilaterálni, regionálni a bilaterálni partneri.

Ciele na regionálnej úrovni

- Od roku 2022 budeme prehĺbovať politický dialóg a posilňovať spoluprácu s **OBSE, Africkou úniou** a **ASEAN-om** v oblastiach, ako je predchádzanie konfliktom, spoločné situačné povedomie a odolnosť. Okrem toho:

- sa budeme usilovať o vypracovanie spoločného špecializovaného plánu s **OBSE** zameraného na predchádzanie konfliktom a krízové riadenie s konkrétnymi regionálnymi a tematickými opatreniami;
- obnovíme a posilníme našu spoluprácu s Africkou úniou podľa záverov samitu EÚ – AÚ vo februári 2022. Posilníme najmä našu podporu primeraného výcviku, budovania kapacít a vybavenia, posilnenia a rozšírenia autonómnych mierových operácií pod africkým vedením, a to aj prostredníctvom misií a opatrení pomoci EÚ, ako aj budovania kapacít v oblasti presadzovania práva. Budeme sa usilovať uskutočňovať spoločné návštevy v teréne s **Africkou úniou** a snažiť sa o užšiu koordináciu na úrovni operačného plánovania a vykonávania; zintenzívňime aj trojstrannú spoluprácu medzi EÚ, AÚ a OSN.

Ciele na bilaterálnej úrovni

- Budeme sa usilovať o užšiu a vzájomne prospešnú spoluprácu so **Spojenými štátmi americkými**. Od roku 2022 budeme napredovať v osobitnom dialógu o bezpečnosti a obrane na základe vyhlásenia zo samitu z júna 2021.
- Na základe existujúcich dialógov prehĺbime našu spoluprácu s **Nórskom** a **Kanadou**. Sme naďalej otvorení spolupráci so **Spojeným kráľovstvom** v oblasti bezpečnosti a obrany.
- Posilníme dialógy o bezpečnosti a obrane s našimi partnermi na **západnom Balkáne**, našimi **východnými a južnými susedmi**, **indicko-tichomorským regiónom** a **Latinskou Amerikou**. Okrem toho najmä:
 - Posilníme našu bezpečnostnú a obrannú spoluprácu s **východnými partnermi**, s cieľom posilniť ich odolnosť, a to aj proti hybridným útokom a kybernetickým hrozbám, a posilníme individualizovanú podporu a budovanie kapacít v oblasti bezpečnosti a obrany;
 - budeme podporovať úsilie o posilnenie odolnosti našich partnerov na **západnom Balkáne**;
 - ponúkneme komplexnejšie bezpečnostné balíky partnerom v **južnom susedstve**;
 - budeme sa usilovať o ďalšie zapojenie **afrických partnerov** do nášho úsilia v oblasti bezpečnosti a obrany na tomto kontinente a podporovať iniciatívy pod africkým vedením, ktoré prispievajú k mieru a bezpečnosti, najmä mierové operácie pod africkým vedením, v súlade so samitom EÚ – AÚ v roku 2022;
 - do roku 2023 uskutočníme taktické námorné cvičenia s partnermi v **indicko-tichomorskom regióne** ako doplnok k častejším zastaveniam v prístavoch a hliadkam EÚ.
- Ako doplnenie nášho úsilia v oblasti krízového riadenia budeme v plnej miere využívať Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce a ďalšie príslušné programy EÚ a zvýšime využívanie Európskeho mierového nástroja na zintenzívnenie budovania kapacít a **výcvik a vybavenie** našich partnerov v Afrike, v našom východnom a južnom susedstve, ako aj na západnom Balkáne, a na posilnenie ich odolnosti voči hybridným hrozbám.
- V záujme posilnenia nášho medzinárodného diplomatického úsilia v oblasti bezpečnosti a obrany posilníme sieť **vojenských poradcov a expertov na boj proti terorizmu** v rámci delegácií EÚ.

6. ZÁVER

Svet, ktorému čelíme, sa rýchlo a radikálne mení. V Európe vypukla veľká vojna. Ako Európska únia prijímame okamžité a bezprecedentné opatrenia. Spoločne s našimi partnermi chránime európsky a globálny bezpečnostný poriadok. A posilňujeme naše geopolitické postavenie.

V tomto Strategickom kompase sa podrobne opisuje, ako Európska únia a jej členské štáty **posilnia našu bezpečnosť a obranu**. V nasledujúcom desaťročí spravíme obrovský krok, aby sme sa stali asertívnejším a rásnejším garantom bezpečnosti, lepšie pripraveným na riešenie súčasných a budúcich hrozieb a výziev. Pre našu ambíciu je kľúčová naša schopnosť spoločného nasadenia, cvičenia a plánovania. Okrem toho musíme byť odolnejší voči hybridným hrozbám, kybernetickým útokom a rizikám súvisiacim s klímou, ako aj voči prírodným katastrofám a pandémiami. Musíme zabezpečiť náš prístup k strategickým doménam. Musíme investovať viac a efektívnejšie. Cielenejšie a koordinovanejšie investície do inovačných obranných spôsobilostí a mechanizmov zvýšia našu schopnosť konať a znížia nežiaduce strategické závislosti. Naše posilnené partnerstvá zvýšia našu bezpečnosť. Na dosiahnutie tohto cieľa musíme zabezpečiť synergie s prácou v rámci bezpečnostnej únie, ako aj s ďalšími príslušnými politikami a iniciatívami Komisie.

Opatrenia podrobne opísané v tomto Strategickom kompase sú ambiciózne, ale možno ich dosiahnuť trvalým politickým úsilím. Tento kompas poskytuje **strategickú perspektívu** a podrobne opisuje nástroje a iniciatívy potrebné na zabezpečenie rýchlejšej, rozhodnejšej a rásnejšej činnosti EÚ. Napriek významnému pokroku dosiahnutému v posledných rokoch je EÚ ako celok nedostatočne vybavená na boj proti celej škále hrozieb a výziev, ktorým čelí. Vzhľadom na súčasné bezpečnostné výzvy to musíme rýchlo zmeniť a zmenšiť priepasť medzi našimi ambíciami a skutkami.

Vysoký predstaviteľ po porade s Komisiou a Európskou obrannou agentúrou predloží výročnú správu o dosiahnutom pokroku, na základe ktorej zasadnutie Európskej rady poskytne politické usmernenia pre naše úsilie. Na základe revidovanej analýzy hrozieb v roku 2025 a dosiahnutia stanovených kľúčových cieľov predloží návrhy na prípadnú **revíziu tohto Strategického kompasu**. Spoločne budeme plniť naše spoločné ciele v oblasti bezpečnosti a obrany s cieľom vybudovať Európsku úniu, ktorá chráni svojich občanov, hodnoty a záujmy a prispieva k medzinárodnému mieru a bezpečnosti.